

ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಸಾಹಿತ್ಯ-೨

ಕರ್ನಾಟಕ

ಸರ್ಕಾರ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ವಿಶೇಷ ಸಂಗೀತ :

ತಾಳವಾದ್ಯ : ನೃತ್ಯ

ವಿಷಯಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ

ಅಧಿಕೃತ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆ,

ಬಿ.ಜಿ. ವಾಡಿಯಾ ರಸ್ತೆ, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 004

ಕರ್ನಾಟಕ

ಸರ್ಕಾರ

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ವಿಶೇಷ ಸಂಗೀತ:
ತಾಳವಾದ್ಯ: ನೃತ್ಯ
ವಿಷಯಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು

ಬೆಂಗಳೂರು
1993-94

ಮುನ್ನುಡಿ

ವಿಶೇಷ ಸಂಗೀತ: ತಾಳವಾದ್ಯ: ನೃತ್ಯಪರಿಷ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಚಲಿತ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕಾ ಮಂಡಲಿಯು 1982ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಪ್ರಚಲಿತ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ದಿನಾಂಕ: 21-3-88ರಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದ ಸಂಗೀತ, ತಾಳವಾದ್ಯ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಕಲಾ ಪರಿಣಿತರು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರು ಸಭೆ ಸೇರಿ, ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ:	ಶ್ರೀ ಆರ್.ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ತಾಳವಾದ್ಯ:	ಬೆಂಗಳೂರು ಶ್ರೀ ಕೆ.ವೆಂಕಟರಾಂ
ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ:	ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಗವಾಯಿ
ನೃತ್ಯ:	ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ

ಈ ಕರಡು ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಅಧರಿಸಿ, ಈಗ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಹೊರತಂದಿದೆ.

ಡಾ.ವಿ. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ.ಕೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದುದರಿಂದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಇಲಾಖೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ತಾಳವಾದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣವನ್ನು ಇಡಿ 100 ಪ್ರಾ.ಆ.ಸೆ 90 ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: 23-3-91 ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿತು.

ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣಕಾರ್ಯ ಈ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

1. ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರುವುದು.
2. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಏಕಮುಖವಾದ ಪಾಠಕ್ರಮ ತರುವುದು.

3. ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೋಧಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕಲಾಪ್ರೇಮಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸರಳವಾದ ಹಾಗೂ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು.
4. ಬಹುಮಂದಿಗೆ ದೊರೆಯದಿರುವ ಮೂಲ ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವುದು.

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರು, ಟೀಕಾಕಾರರು, ವೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಆಮೂಲುವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಲ್ಲದೆ ಮದ್ರಾಸಿನ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಾಖೆ ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್.ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್‌ರವರು ನೃತ್ಯವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿ, ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷ್ಕಾ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಲಾಖೆ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿ ನೆರವು ನೀಡಿದ ಸರ್ವರಿಗೂ ಇಲಾಖೆ ಋಣಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವೈ.ಆರ್. ಅಚ್ಯುತರಾವ್

ನಿರ್ದೇಶಕರು,

ರಾಜ್ಯಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ
(ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ವಿಭಾಗ).

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ತಾಳವಾದ್ಯ, ನೃತ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕಲಾಪರಿಣಿತರ ಹೆಸರಿನ ಪಟ್ಟಿ.

***

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ

ಶ್ರೀಮತಿ/ಶ್ರೀಯುತರು

1.	ಆನೂರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ	ಸದಸ್ಯರು
2.	ಎಂ.ಎ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್	"
3.	ತಿರುಮಲೆ ಡಾ. ಶಚಿದೇವಿ	"
4.	ಇ.ಪಿ. ಅಲಮೇಲು	"
5.	ಶಶಿಧರ	"
6.	ಸರ್ವಮಂಗಳ ಶಂಕರ್	"
7.	ಪ್ರೊ. ಗೌರಿಕುಪ್ಪಸ್ವಾಮಿ	ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ - - ತಾಳವಾದ್ಯ

8.	ಹೆಚ್.ಪಿ. ರಾಮಾಚಾರ್	ಸದಸ್ಯರು
9.	ಕೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ್	"
10.	ಬೆಂಗಳೂರು ಕೆ.ವೆಂಕಟರಾಂ	ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತರು

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ತಾಳವಾದ್ಯ

11.	ಆರ್. ವಿ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಗವಾಯಿ	ಸದಸ್ಯರು
12.	ಡಾ. ಬಿಂದುಮಾಧವ ಪಾರಕ್	"
13.	ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಬಿ. ಹರೀಂದ್ರ	"
14.	ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಶ್ಯಾಮರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ	"
15.	ಸಂಜೀವರಾಯ ಯು. ವೋತೆದಾರ್	"
16.	ಡಾ. ನಾಗರಾಜರಾವ್ ಹವಾಲ್ದಾರ್	ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿ

ನೃತ್ಯ - - ಭರತನಾಟ್ಯ

17.	ಹೆಚ್.ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ	ಸದಸ್ಯರು
18.	ಪದ್ಮಿನಿ ರಾವ್	"
19.	ರಾಧ ಶ್ರೀಧರ್	"
20.	ಬಿ.ಪ್ರೇಮನಾಥ್	"

ಕೂಚಿಪೂಡಿ

21.	ಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾಜಾಮಣಿ	ಸದಸ್ಯರು
22.	ಬಿ.ಎಸ್. ಸುನಂದಾದೇವಿ	”

ಕಥಕ್

23.	ಮಾಯಾ ರಾವ್	”
24.	ಚಿತ್ರ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್	”

ಕಥಕಲಿ

25.	ಯು.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣರಾವ್	”
26.	ಲೀಲಾ ರಾಮನಾಥನ್	ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿ
27.	ಕೆ.ಬಿ. ಹೈಮಾವತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾರ ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು.	ಆಹ್ವಾನಿತರು
28.	ಎಂ. ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು.	ಸಂಬಾಲಕಿ

ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಈ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದೆ:-

1. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇತರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಸರಿದೂಗುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ದೊರಕಿಸಿದೆ.
3. ವಿದ್ವತ್ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ ಎಂಬುದಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಪರಿಣತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದೆ.
5. ವ್ಯಾಸಂಗದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.
6. ಸಂಗೀತ ಚರಿತ್ರೆ, ಗೇಯ ನಾಟಕ, ಲಯವಾದ್ಯಗಳ ವಾದನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ವಿಶಾಲತೆ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿದೆ.
7. ಪ್ರಯೋಗ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ, ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ.
8. ಉತ್ತಮ ಕಲಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಈ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ಸುಕತೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿದೆ.
9. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಗಾಯಕ ಮತ್ತು ವಾದಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ದೂಗುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.
10. ಈ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಲಕ್ಷ್ಯ, ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ.

***

ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳಾದ ಸಂಗೀತ, ತಾಳವಾದ್ಯ, ನೃತ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ:ಗುರಿಗಳು.

1. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಸುಕತೆ ಮೂಡಿಸುವುದು.
2. ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ದೃಢವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
3. ಕಲಾರಾಧಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಕಲಾವಿದನಾಗುವಂತೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
4. ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧನೆ ಮೂಡುವಂತೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
5. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಾಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬೋಧಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದು.
6. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವುದು.
7. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು.
8. ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಕಲಾಮಾದ್ಯಮವನ್ನು ನೀಡುವುದು.
9. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು.
10. ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜಿಯಾಗಲು ಸಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು.

*****

ಪರಿವಿಡಿ

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

1.	ಪರೀಕ್ಷಾ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ	1
2.	ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು	5
3.	ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತಾಳವಾದ್ಯ	20
4.	ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ	28
5.	ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತಾಳವಾದ್ಯ	39
6.	ಭರತನಾಟ್ಯ	48
7.	ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯ	56
8.	ಕಥಕ್ ನೃತ್ಯ	64
9.	ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯ	74

ಪರೀಕ್ಷಾ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

I. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಯೋಮಿತಿ:

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ವಯಸ್ಸು ಮಾರ್ಚ್ 1ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಜನ್ಮದಿನಾಂಕವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಶಾಲಾ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವಿರಬೇಕು. ಗುರುಗಳಿಂದ 2 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಂಗೀತ/ತಾಳ ವಾದ್ಯ/ನೃತ್ಯ ಪಾಠವಾಗಿರಬೇಕು. (ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಲು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಪೋಷಕರ/ಗುರುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವಿರಬೇಕು).

II. ಅ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉತ್ತೀರ್ಣದ ನಂತರ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಲು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರವಿರಬೇಕು.

ಆ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉತ್ತೀರ್ಣದ ನಂತರ ವಿದ್ವತ್-ಪೂರ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಲು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರವಿರಬೇಕು.

ಇ. ವಿದ್ವತ್-ಪೂರ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉತ್ತೀರ್ಣದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಬಹುದು.

ಮಾದರಿ:

1993-94	
1994-95	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
1995-96	
1996-97	
1997-98	ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
1998-99	
1999-2000	
2000-2001	ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವಪರೀಕ್ಷೆ
2001-2002	ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ ಪರೀಕ್ಷೆ

III. ಅ. ಮಾರ್ಚ್ 1ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ 17 ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಸಂಗೀತ/ತಾಳವಾದ್ಯ/ನೃತ್ಯವಿಷಯಗಳನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ (ಪಿ.ಯು.ಸಿ) ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

ಆ. ಮಾರ್ಚ್ 1ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ 19 ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಸಂಗೀತ/ತಾಳವಾದ್ಯ/ನೃತ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಬಹುದು.

IV. ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆಗಳು:

- ಅ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾದಾಗ ತಾವು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವ ಪಾಠಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಆ. ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ತನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಾದ್ಯ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಇ. ಗಾಯನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಶ್ರುತಿಗಾಗಿ ತಂಬೂರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ತಂಬೂರವನ್ನು ಮೀಟಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿರಬಾರದು.
- ಈ. ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಅಂಧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿರಬಾರದು.
- ಉ. ನೃತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಹಿಮ್ಮೇಳ (ನಟುವಾಂಗ ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ) ದವರನ್ನು ಅವರೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿತ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲ. ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉಡುಪನ್ನು ಮಾತ್ರ ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- V. ಅ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.
- ಆ. ವಿದ್ವತ್ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮಂಡಳಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಸುತ್ತದೆ.
- ಇ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ, ಶ್ರವಣಜ್ಞಾನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ನಿಗದಿತ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನಿಗದಿತ ವೇಳೆ ಅಥವಾ ದಿನಾಂಕಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

VI. ಸಂಗೀತ/ತಾಳವಾದ್ಯ/ನೃತ್ಯ ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು:

- ಅ. ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. 30 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದರೂ ತೇರ್ಗಡೆಗೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶೇ. 40 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅಗತ್ಯ.
(ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ)
- ಆ. ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ದರ್ಜೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು.
ಮೊದಲನೆ ದರ್ಜೆಗೆ ಗಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಂಕಗಳು ಶೇ. 60 ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು; ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಗೆ ಗಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಂಕಗಳು ಶೇ. 50-59; ಮೂರನೇ ದರ್ಜೆಗೆ ಗಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಂಕಗಳು ಶೇ. 40-49

೧೧. ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ವಿದ್ಯುತ್ ಅಂತಿಮ ದರ್ಜೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶೇ. 75 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರು ಮಾತ್ರ ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

VII. ಪ್ರತಿಹಂತದ ಪರೀಕ್ಷೆಯೂ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು.

ವಿಶೇಷ ಸಂಗೀತ:ತಾಳವಾದ್ಯ:ನೃತ್ಯ ವಿಷಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ನಿಗದಿತ ಅಂಕಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕಾಲಾವಧಿ.

1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ:

ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಂಕಗಳು		ಕಾಲಾವಧಿ ಗರಿಷ್ಠ
	ಗರಿಷ್ಠ	ಕನಿಷ್ಠ	ಗಂಟೆ/ನಿ
ಶಾಸ್ತ್ರ-1	100	30	2.30
* ಶ್ರವಣಜ್ಞಾನ	50	15	0.30
ಪ್ರಯೋಗ-1	100	30	0.30
ಪ್ರಯೋಗ-2	150	45	0.30
ಒಟ್ಟು	400		4

2. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ:

ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಂಕಗಳು		ಕಾಲಾವಧಿ ಗರಿಷ್ಠ
	ಗರಿಷ್ಠ	ಕನಿಷ್ಠ	ಗಂಟೆ/ನಿ
ಶಾಸ್ತ್ರ-1.	100	30	2.30
ಶಾಸ್ತ್ರ-2	100	30	2.30
ಪ್ರಯೋಗ-1	100	30	0.30
ಪ್ರಯೋಗ-2	150	45	0.45
ಪ್ರಯೋಗ-3	150	45	0.45
ಒಟ್ಟು	600		7

3. ವಿದ್ಯತ್ ಪೂರ್ವ:

ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಂಕಗಳು		ಕಾಲಾವಧಿ ಗರಿಷ್ಠ
	ಗರಿಷ್ಠ	ಕನಿಷ್ಠ	ಗಂಟೆ/ನಿ
ಶಾಸ್ತ್ರ-1	100	30	3.00
ಶಾಸ್ತ್ರ-2	100	30	3.00
ಪ್ರಯೋಗ-1	150	45	1.00
ಪ್ರಯೋಗ-2	150	45	1.00
ಒಟ್ಟು	500		8

4. ವಿದ್ಯತ್ ಅಂತಿಮ:

ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಂಕಗಳು		ಕಾಲಾವಧಿ ಗರಿಷ್ಠ
	ಗರಿಷ್ಠ	ಕನಿಷ್ಠ	ಗಂಟೆ/ನಿ
ಶಾಸ್ತ್ರ-1	100	30	3.00
ಶಾಸ್ತ್ರ-2	100	30	3.00
ಪ್ರಯೋಗ-1	150	45	1.00
ಪ್ರಯೋಗ-2 ರಲ್ಲಿ	100	30	1.30
ಭಾಗ-1	50	15	0.30
ಭಾಗ-2			
ಒಟ್ಟು	500		9

ಸೂಚನೆ:

- ನಕ್ಷತ್ರ * ಗುರುತು ತೋರಿಸಿರುವ 'ಶ್ರವಣಜ್ಞಾನ' ಪತ್ರಿಕೆಯು ನೃತ್ಯಪರಿಷ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಂಕಗಳ 30 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯ ದೃಶ್ಯಜ್ಞಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಶೇ.30 ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೂ, ತೇರ್ಗಡೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಶೇ. 40 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.
- ಪ್ರತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ತೇರ್ಗಡೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಶೇ.40, ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ 02 ಅಂಕಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೇವಲ 2 ಕೃಪಾಂಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು

K T B S
Not to be republished

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ (ಜೂನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ :: ಪತ್ರಿಕೆ

ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಗಳು:

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಾಮ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ.
2. ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳು. ಪ್ರಕೃತಿ, ವಿಕೃತಿ-ಈ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ.
3. **ಸ್ಥಾಯಿ:** ಮಂದ್ರಸ್ಥಾಯಿ, ಮಧ್ಯಸ್ಥಾಯಿ, ತಾರಸ್ಥಾಯಿ-ಆರೋಹಣ, ಅವರೋಹಣ, ಆಧಾರಶ್ರುತಿ.
4. **ರಾಗ:** ಜನಕರಾಗ, ಜನ್ಯರಾಗ-ಉಪಾಂಗರಾಗ, ಭಾಷಾಂಗರಾಗ, ವಕ್ರರಾಗ.
5. **ರಾಗಲಕ್ಷಣ:** ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳ ಆರೋಹಣ, ಅವರೋಹಣ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಕೃತಿ ಸ್ವರಗಳ ವಿವರ:
ಶಂಕರಾಭರಣ, ಹಂಸದ್ವನಿ, ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಮೋಹನ, ಅಭೋಗಿ, ವಸಂತ, ಕಾಂಭೋಜಿ, ಶ್ರೀರಾಗ, ಹಿಂದೋಳ, ಬಿಲಹರಿ, ಮಾಯಾಮಾಲವಗೌಳ, ಕಾಮವರ್ಧಿನಿ, ಮಲಹರಿ, ಶುದ್ಧಸಾವೇರಿ, ಖರಹರಪ್ರಿಯ, ಷಣ್ಮುಖಪ್ರಿಯ, ಕೇದಾರಗೌಳ, ಅರಭಿ.
6. **ಕಾಲ:** ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಪ್ರಥಮ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ ಕಾಲಗಳು, ಅವರ್ತ, ಅಕ್ಷರಕಾಲ.
7. **ತಾಳ:** ಸಪ್ತತಾಳಗಳ ಹೆಸರುಗಳು, ಅವುಗಳ ಅಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಐದು ಜಾತಿಗಳ ಹೆಸರು, ತಾಳದ ಮೂರು ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗಗಳು.
8. ಸಂಗೀತದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ:
ಸರಳೆ, ತಾರಸ್ಥಾಯಿವರಸೆ, ಮಂದ್ರಸ್ಥಾಯಿ ವರಸೆ, ದಾಟುವರಸೆಗಳು, ಜಂಟಿ ವರಸೆ, ಅಲಂಕಾರ, ಸಂಚಾರಿಗೀತೆ, ಜತಿಸ್ವರ, ತಾನವರ್ಣ, ಕೃತಿ, ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆ, ಶಿವಶರಣರ ವಚನ.
9. **ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಕಿರು ಪರಿಚಯ:**
1. ಬಸವಣ್ಣನವರು, 2. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, 3. ಪುರಂದರದಾಸರು, 4. ಕನಕದಾಸರು, 5. ತ್ಯಾಗರಾಜರು, 6. ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿದೀಕ್ಷಿತರು, 7. ಶ್ಯಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, 8. ಮುತ್ತಯ್ಯ ಭಾಗವತರು.
10. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳು.

ಶ್ರವಣಜ್ಞಾನ-ಪತ್ರಿಕೆ

1. ಪ್ರಯೋಗ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಠವಾಗಿರುವ ತಾಳಗಳು.
2. ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳ ಆರೋಹಣ-ಅವರೋಹಣಗಳನ್ನು ಸ್ವರದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ

'ಅ' ಕಾರದಲ್ಲೋ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ರಾಗಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು.

ರಾಗಗಳು: ಮಾಯಾಮಾಳವಗೌಳ, ಮಲಹರಿ, ಹಂಸದ್ವನಿ, ಮೋಹನ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಶ್ರೀರಾಗ, ಕಾಮವರ್ಧಿನಿ, ಶಂಕರಾಭರಣ (ಆರೋಹಣ, ಅವರೋಹಣ ಮಾತ್ರ).

3. ಸ್ವರಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮ (1ನೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ).
4. ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಪಡಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮ (ರಾಗಗಳು: ಮಲಹರಿ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಮೋಹನ, ಆನಂದಭೈರವಿ, ಕಾಂಭೋಜಿ).
5. ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಾಗ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಅಂಕಿತವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. (ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರು, ತ್ಯಾಗರಾಜರು, ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದೀಕ್ಷಿತರು ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು)

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ - ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಮಾಯಾಮಾಳವಗೌಳ ರಾಗದಲ್ಲಿ 3 ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸ್ವರಾವಳಿಗಳು.

(1) ಸರಳೆ ವರಸೆಗಳು-7	(2) ಜಂಟಿ ವರಸೆಗಳು-5
(3) ಸೂಳಾದಿ ಸಪ್ತಾಳಗಳ ಅಲಂಕಾರಗಳು-7	(4) ದಾಟು ವರಸೆಗಳು-4
(5) ತಾರಸ್ಥಾಯಿ ವರಸೆಗಳು-3	(6) ಮಂದ್ರಸ್ಥಾಯಿ ವರಸೆಗಳು-3
2. ಗೀತೆಗಳು-10

(1) ಪಿಳ್ಳಾರಿ ಗೀತೆಗಳು-4	(2) ಸಂಚಾರಿ ಗೀತೆಗಳು-4
(3) ಲಕ್ಷಣ ಗೀತೆಗಳು-2	
3. ಜತಿಸ್ವರಗಳು-4

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ತಾನವರ್ಣಗಳು-4 (ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ). ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ:
  1. ಶಂಕರಾಭರಣ, 2. ಹಂಸದ್ವನಿ, 3. ಕಲ್ಯಾಣ, 4. ಶ್ರೀರಾಗ, 5. ಮೋಹನ, 6. ಅಭೋಗಿ, 7. ವಸಂತ, 8. ಕಾಂಭೋಜಿ.
2. ಮಧ್ಯಮಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳು-10
3. ವಿಳಂಬಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳು-5
- ಅ. ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಗಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಇತರ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಚನೆಗಳಿರಬಹುದು.
- ಆ. ಶುದ್ಧಮಧ್ಯಮ, ಪ್ರತಿಮಧ್ಯಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಂಪೂರ್ಣ, ಔಡವ, ಷಾಡವ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿ ಮತ್ತು ರೂಪಕ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

4. ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು-2
5. ಶರಣರ ವಚನಗಳು-2

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ (ಸೀನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಇವುಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ:-
1. ನಾದ, 2. ಸ್ವಾಯಿ, 3. ಗ್ರಹ, 4. ಪೂರ್ವಾಂಗ, 5. ಉತ್ತರಾಂಗ, 6. ಸಂಗತಿ, 7. ವಾದಿ, 8. ವಿವಾದಿ, 9. ಸಂವಾದಿ, 10. ಅನುವಾದಿ, 11. ಅಂಶಸ್ವರ, 12. ನ್ಯಾಸಸ್ವರ, 13. ಜೀವಸ್ವರ, 14. ತಾಳದ ಷಡಂಗಗಳು.
2. ಮೂವತ್ತೆದು ತಾಳಗಳ ರಚನಾಕ್ರಮ.
3. ಛಾಪು ತಾಳಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ.
4. ದೇಶಾದಿ-ಮಧ್ಯಾದಿ. ತಾಳಗಳು
5. ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಮೇಳಗಳ ರಚನಾಕ್ರಮ.
ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಸಂಪೂರ್ಣ ಮೇಳಪದ್ಧತಿಗಳ ಹೆಸರು.
6. ಕ.ಟ.ಪ. ಯಾದಿ ಸೂತ್ರ
7. ಜನಕ ಮತ್ತು ಜನ್ಯರಾಗಗಳು - ಜನ್ಯರಾಗಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ.
8. ಸಂಗೀತ ಲಿಪಿ (ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವರಪಡಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮ).
9. ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ಸಂಸ್ಕರಣ (Voice Culture)
10. ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾದದ ಗುಣಮಟ್ಟ (tonal quality of musical instruments)

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ (ತತ, ಸುಷಿರ, ಅವನದ್ಧ, ಫನ)-ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲೂ ಎರಡು ವಾದ್ಯಗಳ ರಚನಾಕ್ರಮ-ಶ್ರುತಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ-ವಾದ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ದುರಸ್ತಿಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
2. ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳ ವಿವರಣೆ:
(1) ಗೀತೆ-ಅವುಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳು (2) ಸ್ವರಜತಿ (3) ತಾನವರ್ಣ (4) ಕೃತಿ
(5) ಕೀರ್ತನೆ (6) ಜಾವಳಿ (7) ತಿಲ್ಲಾನ
3. ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅವರುಗಳ ಕೊಡುಗೆ:
(1) ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು (2) ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು
(3) ವಿಜಯದಾಸರು (4) ಶ್ಯಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು
(5) ತ್ಯಾಗರಾಜರು (6) ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದೀಕ್ಷಿತರು

7. ಸರ್ವಭೂಷಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು	8. ಸ್ವಾತಿ ತಿರುನಾಳರು
9. ಮಹಾವೈದ್ಯನಾಥ ಅಯ್ಯರ್	10. ಪಟ್ಟಂ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಅಯ್ಯರ್
11. ಮೈಸೂರು ಸದಾಶಿವರಾಯರು	12. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ
13. ವೀಣೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ	14. ಬಿಡಾರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ
15. ಮೈಸೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರು.	

4. ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ರಾಗಗಳ ಲಕ್ಷಣ:

1. ಮಾಯಾಮಾಳವಗೌಳ	2. ಚಕ್ರವಾಕ
3. ಖರಹರಪ್ರಿಯ	4. ಶಂಕರಾಭರಣ
5. ಕಾಂಭೋಜಿ	6. ಕಲ್ಯಾಣಿ
7. ಮೋಹನ	8. ಹಂಸಧ್ವನಿ
9. ಹಿಂದೋಳ	10. ಶ್ರೀರಂಜನಿ
11. ಕಾಮವರ್ಧಿನಿ	12. ಬಿಲಹರಿ
13. ಸಿಂಹೇಂದ್ರಮಧ್ಯಮ	14. ಚೈರವಿ
15. ಮಧ್ಯಮಾವತಿ	16. ಅರಭಿ
17. ಸಾವೇರಿ	18. ಧನ್ಯಾಸಿ
19. ವಸಂತ	20. ಕಮಾಚ್
21. ವಾಚಸ್ಪತಿ	22. ಕೇದಾರಗೌಳ
23. ಧೇನುಕ	24. ಸರಸ್ವತಿ
25. ಷಣ್ಮುಖಪ್ರಿಯ	26. ತೋಡಿ
27. ಮಲಯಮಾರುತ	28. ಶ್ರೀರಾಗ
29. ಕೀರವಾಣಿ	30. ನಾಟ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

- ಮೂವತ್ತೆದು ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಗಳು-ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ.
- ಲಕ್ಷಣ ಗೀತೆಗಳು-4**
(ವೈದಾಲ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರ ರಚನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು).
- ಸ್ವರಜತಿಗಳು-4**
ಮೈಸೂರು ಸದಾಶಿವರಾಯರು, ರುದ್ರಪಟ್ಟಂ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ, ವಾಲಾಜಪೇಟೆ ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಾಗವತರ್, ತಂಜಾವೂರು ಪೊನ್ನಯ್ಯ, ಸ್ವಾತಿ ತಿರುನಾಳ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ರಚನೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
- ರಾಗಮಾಲಿಕಾ ವರ್ಣ-1-ಎರಡು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ.
- ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದೀಕ್ಷಿತರ ನೋಟುಸ್ವರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು-2

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. **ತಾನವರ್ಣಗಳು: ಆದಿತಾಳದಲ್ಲಿ-4**
ಎರಡು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ:
ದರ್ಬಾರ್, ಶಹನ, ಬೇಗಡೆ, ಸಾವೇರಿ, ತೋಡಿ, ಕಾನಡ, ಕೇದಾರಗೌಳ, ಮತ್ತು
ಬಿಲಹರಿ.
2. **ಅಟತಾಳ ವರ್ಣಗಳು-4**
ಎರಡು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ-ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ:
ಭೈರವಿ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಕಾಂಭೋಜಿ, ಶಂಕರಾಭರಣ, ಕಾಮವರ್ಧಿನಿ ಮತ್ತು ರೀತಿಗೌಳ.
3. ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಘನರಾಗ ಪಂಚರತ್ನ ಕೃತಿಗಳು-2.
ಅರಭಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ.
4. ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದೀಕ್ಷಿತರ ನವಾವರಣ ಕೃತಿಗಳು-2

ಪತ್ರಿಕೆ -3

1. ಅ. ಮಧ್ಯಮ ಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳು-20
ಆ. ವಿಳಂಬ ಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳು-10
ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗದ ದ್ವಿತೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದ ರಾಗಗಳು, ಆದಿ, ರೂಪಕ,
ಮಿಶ್ರಭಾಪು, ಖಂಡಭಾಪು ತಾಳಗಳು, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರುಗಳ
ರಚನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.
ಅದೇ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೊದಲ ಹದಿನೈದು ರಾಗಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರಾಗಾಲಾಪನೆ ಮತ್ತು
ಸ್ವರಕಲ್ಪನೆ.
2. ದಾಸರ ಪದಗಳು-4
3. ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗಳು-4
4. ಜಾವಳಿಗಳು-2
5. ತಿಲ್ಲಾನಗಳು-2

ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವ (ಪ್ರಿ-ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸಿ)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ :: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. **ಕಲೆ:** ಕಲೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಸ್ಥಾನ, ಸಂಗೀತದ
ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯ.
2. ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯ ರಸಾನುಭವ ಅಂಶಗಳು.
3. **ಕೆಳಕಂಡ ಸಂಗೀತ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರಣೆ:**
1. ಧಾತು ಮತ್ತು ಮಾತು, 2. ತಾಳದ ಮೋಡಶಾಂಗಗಳು, 3. ಗ್ರಾಮ, 4.
ಮೂರ್ಛನ 5.ಜಾತಿ (ರಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ) 6.ಭೂತಸಂಖ್ಯೆ 7.ಶುದ್ಧವಿಕೃತಸ್ವರ,

8. ನವಸಂಧಿ ತಾಳಗಳು, 9. ಪ್ರಬಂಧದ ಆರು ಅಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಧಾತುಗಳು,
10. ಶುದ್ಧತಾನ ಮತ್ತು ಕೂಟತಾನ.
4. ದಶವಿಧ ಮತ್ತು ಪಂಚದಶವಿಧ ಗಮಕಗಳು.
5. ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.
6. ಗಾಯನ ಮತ್ತು ವಾದನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದೋಷಗಳು.
7. ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಗಳು, ಧಾತು ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ.
8. ರಾಗದ ತ್ರಯೋದಶ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

9. **ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗ ಲಕ್ಷಣಗಳ ವಿವರ.**

1. ಗೌಳ	2. ಅಸಾವೇರಿ	3. ಪುನ್ನಾಗವರಾಳಿ
4. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ	5. ಭೌಳಿ	6. ಹರಿಕಾಂಬೋಜಿ
7. ಸಾರಮತಿ	8. ಅಮೃತವಾಹಿನಿ	9. ಬಿಂದುಮಾಲಿನಿ
10. ನಾಯಕಿ	11. ದರ್ಬಾರ್	12. ರೀತಿಗೌಳ
13. ಕನ್ನಡ	14. ನಾರಾಯಣಗೌಳ	15. ಜಯಮನೋಹರಿ
16. ದೇವಮನೋಹರಿ	17. ಪುಷ್ಪಲತಿಕಾ	18. ರವಿಚಂದ್ರಿಕೆ
19. ಆಂದೋಳಿಕಾ	20. ವಸಂತಭೈರವಿ	21. ಕಿರಣಾವಳಿ
22. ಕನ್ನಡಗೌಳ	23. ಯದುಕುಲಕಾಂಭೋಜಿ	24. ನಾರಾಯಣ
25. ದ್ವಿಜಾವಂತಿ	26. ಕೇದಾರ	27. ಪೂರ್ವಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ
28. ಭೈರವಿ	29. ನಾಟ	30. ವರಾಳಿ.

10. ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ದೇಶೀ ತಾಳಗಳು, ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ ತಾಳಗಳು-ಗತಿಭೇದ ಮತ್ತು ತಾಳದಶಪ್ರಾಣಗಳು.
11. ಸಂಗೀತಕ್ಕೂ ಇತರ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ

1. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ	2. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರ
3. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ	4. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ
5. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರ.	

12. ಒಂದು ದೇಶದ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಭಾವ.
13. ಕೆಳಕಂಡ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸೇವೆ.

1. ಜಯದೇವ	2. ತಾಳಪಾಕಂ ಅನ್ನಮಾಚಾರ್ಯರು
3. ನಾರಾಯಣ ತೀರ್ಥರು	4. ವೆಂಕಟಮುಖಿ
5. ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ	6. ಸದಾಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರ

7. ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ 8. ಸುಬ್ಬರಾಮ ದೀಕ್ಷಿತರು
9. ಮೈಸೂರು ಚೌಡಯ್ಯ 10. ಭದ್ರಾಚಾಲ ರಾಮದಾಸ್.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಕಾಸ.
2. ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ.
  1. ರಾಗ ವರ್ಗೀಕರಣ
  2. ತಾಳ ಪದ್ಧತಿ
  3. ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳು
  4. ಫರಾನ್‌ಗಳು
  5. ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳು
3. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಕಾಸ:- ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು- ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರು, ರಾಗಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ, ತಾಳಪದ್ಧತಿ, ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳು, ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ, ಕಛೇರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ.
4. ತತ, ಸುಷಿರ ಮತ್ತು ಅವನದ್ಧ ವಾದ್ಯಗಳ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ.
5. (ಎ) ಗ್ರಾಮ ಮೂರ್ಛನ, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ.
(ಬಿ) ಮೇಳಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ.
6. **ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ:**
  - (1) ಭರತನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ (ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಮಾತ್ರ).
  - (2) ಮತಂಗ-ಬೃಹದ್ದೇಶಿ
  - (3) ಶಾರ್ಙ್ಗದೇವ-ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾಕರ.
  - (4) ರಾಮಾಮಾತ್ಯ-ಸ್ವರಮೇಳಾಕಲಾನಿಧಿ
  - (5) ಸೋಮಾನಾಥ-ರಾಗ ವಿಭೋದ.
  - (6) ವೆಂಕಟಮುಖಿ-ಚತುರ್ದಂಡಿ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ
  - (7) ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ - ಸಂಗ್ರಹ ಚೂಡಾಮಣಿ
8. ಎಟ್ಟಿಯಾಪುರಂ ಸುಬ್ಬರಾಮದೀಕ್ಷಿತರು-ಸಂಗೀತ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರದರ್ಶಿನಿ.
7. **ರಾಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ:** ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ರಾಗಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ.
8. **ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳ ವಿವರಣೆ:**
  1. ಅಷ್ಟಪದಿ, 2. ತರಂಗ, 3. ಸೂಳಾದಿ, 4. ವೃತ್ತನಾಮ, 5. ಉಗಾಭೋಗ, 6. ಪದ, 7. ವರ್ಣ-ತಾನವರ್ಣ, ಪದವರ್ಣ, ಪದಜತಿ ವರ್ಣ 8. ದರು; 9. ರಾಗಮಾಲಿಕೆ.
9. **ಸಮುದಾಯ ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯ:**
  1. ಫನರಾಗ ಪಂಚರತ್ನ ಕೃತಿಗಳು
  2. ಕೋವೂರು ಪಂಚರತ್ನ ಕೃತಿಗಳು

3. ಲಾಲ್‌ಗುಡಿ ಪಂಚರತ್ನ ಕೃತಿಗಳು	4. ಶ್ರೀರಂಗ ಪಂಚರತ್ನ ಕೃತಿಗಳು
5. ತಿರುವಟ್ಟಿಯೂರ್ ಪಂಚರತ್ನ	6. ದೀಕ್ಷಿತರ ನವಗ್ರಹ ಕೃತಿಗಳು (ವಾರಕೀರ್ತನೆ)
7. ಕಮಲಾಂಬಾ ನವಾವರಣ ಕೃತಿಗಳು	8. ವಿಭಕ್ತಿ ಕೃತಿಗಳು
9. ಪಂಚಲಿಂಗ ಸ್ಥಳ ಕೃತಿಗಳು	10. ಶ್ಯಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ನವರತ್ನಮಾಲಿಕಾ.
11. ಸ್ವಾತಿ ತಿರುನಾಳ್‌ರ ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಕೃತಿಗಳು	12. ನವರಾತ್ರಿ ಕೀರ್ತನೆಗಳು.
10. ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಪಾತ್ರ (ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಗೀತ ಕಲಾಕೇಂದ್ರಗಳು, ಗುರುಕುಲ)

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

- ಶ್ಯಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸ್ವರಜತಿಗಳು-3.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠವಾಗಿರುವ ವರ್ಣಗಳು-3 ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ; ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅದಿತ್ಯಾದ ವರ್ಣಗಳು-3 ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ.
1. ಸುರಟಿ 2. ಭೈರವಿ 3. ಕದನ ಕುತೂಹಲ 4. ಕಾಮವರ್ಧಿನಿ 5. ದೇವಮನೋಹರಿ 6. ಗೌಳ.
- ಮಿಶ್ರ ರುಂಪೆ, ಚತುರಶ್ರ ರುಂಪೆ, ಖಂಡ ತ್ರಿಪುಟ, ಚತುರಶ್ರ ರೂಪಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ತಾನವರ್ಣಗಳು-ಎರಡು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ.
- ಪದವರ್ಣ-1
- ಸೂಚಿಸಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಟಿತಾಳದ ವರ್ಣಗಳು-4ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ.
1. ಪೂರ್ವಿಕಲ್ಯಾಣ 2. ಯದುಕುಲಕಾಂಭೋಜಿ
3. ತೋಡಿ 4. ಆನಂದಭೈರವಿ
5. ನಾಟ 6. ನಾರಾಯಣಗೌಳ
7. ಧನ್ಯಾಸಿ 8. ನಾಟಕುರಂಜಿ.
- ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಘನರಾಗ ಪಂಚರತ್ನ ಕೃತಿಗಳು-5.
- ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದೀಕ್ಷಿತರ ನವಗ್ರಹ ಕೃತಿಗಳು-5.
- ಸ್ವಾತಿ ತಿರುನಾಳ್‌ರವರ ನವರಾತ್ರಿ ಕೃತಿಗಳು-3.
- ಶ್ಯಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರ ನವರತ್ನ ಮಾಲಿಕ ಕೃತಿಗಳು-3.
- ದಿವ್ಯನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ-5.
- ಉತ್ಸವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕೀರ್ತನೆ-5.

12. ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕೃತಿಗಳು-2

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. **ಕೃತಿಗಳು-12.— ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಆಲಾಪನೆಯೊಂದಿಗೆ**

1. ಅಸಾವೇರಿ	2. ಪುನ್ನಾಗವರಾಳಿ
3. ಅಮೃತವಾಹಿನಿ	4. ಬಿಂದುಮಾಲಿನಿ
5. ನಾರಾಯಣಗೌಳ	6. ಜಯಮನೋಹರಿ
7. ಪುಷ್ಪಲತಿಕಾ	8. ರವಿಚಂದ್ರಿಕಾ
9. ನೀಲಾಂಬರಿ	10. ಆಂದೋಳಿಕಾ
11. ದ್ವಿಜಾವಂತಿ	12. ದೇವಗಾಂಧಾರಿ
13. ಹಮೀರ್ ಕಲ್ಯಾಣಿ	14. ಚಂದ್ರಜ್ಯೋತಿ
15. ವಿಜಯನಾಗರಿ	16. ಭೂಷಾವಳಿ
17. ನವರೋಜ್	18. ಹುಸೇನಿ
19. ಜನರಂಜನಿ	20. ರುಂಝೂಟಿ
21. ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯ	22. ಕುರಂಜಿ
2. **ಕೃತಿಗಳು-5— ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಲಾಪನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವರ ಕಲ್ಪನೆ ಯೊಂದಿಗೆ**

(1) ಸಾರಮತಿ	(2) ನಾಯಕಿ
(3) ದೇವಮನೋಹರಿ	(4) ಯದುಕುಲಕಾಂಬೋಧಿ
(5) ಕೇದಾರ	(6) ಸಾರಂಗ
(7) ಮಣಿರಂಗು	(8) ರಂಜನಿ
(9) ಭೌಳಿ	(10) ಕನ್ನಡ
3. **ಮಧ್ಯಮಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳು-8— ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಲಾಪನೆ, ನೆರವಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ವರ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ**

1. ಗೌಳ	2. ದರ್ಬಾರ್
3. ರೀತಿಗೌಳ	4. ನಾಟ
5. ವರಾಳಿ	6. ಕಾನಡ
7. ಸುರಟಿ	8. ಮುಖಾರಿ
4. **ವಿಳಂಬಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳು-15 — ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢರೀತಿಯ ರಾಗಾಲಾಪನೆ, ನೆರವಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ವರಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ**

1. ತೋಡಿ	2. ಭೈರವಿ
3. ಕಾಂಭೋಜಿ	4. ಶಂಕರಾಭರಣ
5. ಕಲ್ಯಾಣಿ	6. ಖರಹರಪ್ರಿಯ

7. ಬಿಲಹರಿ	8. ಬೇಗಡೆ
9. ಮುಖಾರಿ	10. ಅರಾಣ
11. ಮಧ್ಯಮಾವತಿ	12. ಮೋಹನ
13. ಪೂರ್ವಿಕಲ್ಯಾಣಿ	14. ಶಹನ
15. ಆನಂದಭೈರವಿ	16. ಸಾವೇರಿ
17. ಧನ್ಯಾಸಿ	18. ಕೇದಾರಗೌಳ
19. ಹರಿಕಾಂಭೋಜಿ	20. ನಾಟಕುರಂಜಿ.

ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ (ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸ್ ಫೈನಲ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

- ಮನೋಧರ್ಮ ಸಂಗೀತ:**
 ಅ. ರಾಗಲಾಪನೆ-ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಲಾಪನೆಗಳು
 ಆ. ತಾನ-ವಿವಿಧ ತಾನಗಳು
 ಇ. ನೆರವಲ್ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸ
 ಈ. ಸ್ವರಕಲ್ಪನೆ-ಸರ್ವಲಘು ಸ್ವರಗಳು, ಜಾತಿಭೇದ ಮತ್ತು ಗತಿಭೇದ ಸ್ವರಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ.
- ಪಲ್ಲವಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ-ಗಾಯನಕ್ರಮ; ಪಲ್ಲವಿಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಅನುಲೋಮ, ವಿಲೋಮ, ಪ್ರತಿಲೋಮ ಕ್ರಮಗಳು.
- ಗ್ರಹ ಸ್ವರ ಪ್ರಭೇದಗಳು; ಮೂರ್ಛನಕಾರಕ ಮೇಳಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರ್ಛನಕಾರಕ ಜನ್ಯರಾಗಗಳು.
- ಕಛೇರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ-ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳ ಪಾತ್ರ-ಇತಿಮಿತಿಗಳು.
- ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು-ಧ್ವನಿಸುರುಳಿಗಳು, ಗ್ರಾಮಫೋನ್, ರೇಡಿಯೋ, ಟೆಲಿವಿಷನ್, ಧ್ವನಿವರ್ಧಕ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್; ಡಿಸ್ಕ್ ಇವುಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ.
- ನಾದದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ.**
 ಸ್ವರ: ಧ್ವನಿತೀವ್ರತೆ (pitch)ಸ್ವರ: ಧ್ವನಿಯ ಫೋಷಣ ಅಥವಾ ಗಾತ್ರ (intensity) ನಾದಗುಣ (timbre)ಸಹಾನುಕಂಪನ (Sympathetic Vibration)ಅನುರಣನ (reverbration)ಪ್ರತಿದ್ವನಿ (echo)ಸ್ವಯಂಭೂಸ್ವರಗಳು (harmonics)ಸಂಗೀತ ಸಭಾಂಗಣ, ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಸ್ಟುಡಿಯೋ.
- ಸಂಗೀತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪರಿಚಯ:**
 ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ಭಕ್ತಿ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ, ವಚನ ಸಂಗೀತ, ಸುಗಮ

ಸಂಗೀತ, ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಡುಗಳು, ಕಥಾಕಾಲಕ್ಷೇಪ.

8. ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಲಕ್ಷಣಗಳ ವಿವರ:

(1) ಸರಸಾಂಗಿ	(2) ನೀಲಾಂಬರಿ	(3) ಶಹನ
(4) ಆನಂದಭೈರವಿ	(5) ದೇವಗಾಂಧಾರಿ	(6) ಅರಾಣ
(7) ಬೇಗಡೆ	(8) ವಾಗಧೀಶ್ವರಿ	(9) ಸಾಮ
(10) ಕಾನಡ	(11) ಕಮಾಚ್	(12) ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀಕಾಪಿ
(13) ಹಮೀರ್‌ಕಲ್ಯಾಣಿ	(14) ಸಾರಂಗ	(15) ಚಂದ್ರಜ್ಯೋತಿ
(16) ವಿಜಯನಾಗರಿ	(17) ಭೂಷಾವಳಿ	(18) ರಂಜನಿ
(19) ಹುಸೇನಿ	(20) ಸುರಟಿ	(21) ನವರೋಜು
(22) ಜನರಂಜನಿ	(23) ಧರ್ಮವತಿ	(24) ಹೇಮವತಿ
(25) ಮಣಿರಂಗು	(26) ಕುರಂಜಿ	(27) ರುಂರುಂಟಿ
(28) ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯ	(29) ಮುಖಾರಿ	(30) ನಾಟಕುರಂಜಿ

9. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ (ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ) ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ 22 ಶ್ರುತಿಗಳು. ಷಡ್ಜ-ಪಂಚಮ ಮತ್ತು ಷಡ್ಜ-ಮಧ್ಯಮ ಭಾವಗಳ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುವ 22 ಶ್ರುತಿಗಳು.

(ಅ) ಭಿನ್ನರಾಶಿಯ ಕ್ರಮ (ಬಿ) ಅಂಶಗಳ ಕ್ರಮ (ಸಿ) ಶ್ರುತಿಗಳ ಕ್ರಮ (ಪ್ರಮಾಣ-ನ್ಯೂನ-ಪೂರ್ಣ ಶ್ರುತಿಗಳು)

10. ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳ ಸಾಮ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

1. ನಾಯಕಿ-ದರ್ಬಾರ್	2. ಕೇದಾರಗೌಳ-ನಾರಾಯಣಗೌಳ
3. ಆನಂದಭೈರವಿ-ರೀತಿಗೌಳ	4. ದೇವಗಾಂಧಾರಿ-ಆರಭಿ
5. ವಸಂತ-ಲಲಿತ	6. ಶುದ್ಧಧನ್ಯಾಸಿ-ಉದಯರವಿಚಂದ್ರಿಕ
7. ಸಾವೇರಿ-ಸಾಳಂಗನಾಟ	8. ರುದ್ರಪ್ರಿಯ-ಪುಷ್ಪಲತಿಕ
9. ವಸಂತಭೈರವಿ-ಲಲಿತಪಂಚಮ	10. ಹಿಂದೋಳ-ಜಯಂತ ಶ್ರೀ.

11. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಕೃತಿ ರಚನಾಶೈಲಿಯ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿವೇಚನೆ (ತ್ಯಾಗರಾಜ; ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದೀಕ್ಷಿತರ್ ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿ). ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ನಂತರ ಬಂದ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಕೃತಿ ರಚನಾ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳು (ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ).

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಅ)

ಗೇಯ ನಾಟಕ:

1. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಭಕ್ತಿ ವಿಜಯ
2. ನೌಕಾ ಚರಿತ್ರ
3. ಪಲ್ಲಕಿ ಸೇವಾ ಪ್ರಬಂಧ

4. ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ ತರಂಗಿಣಿ
5. ಗೀತ ಗೋವಿಂದ

ಸೂಚನೆ:

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಒಂದು ಗೇಯ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಗೇಯ ನಾಟಕಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪುನರಾವರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೩ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಗೇಯ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸುವುದು. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಐದು ಗೇಯ ನಾಟಕಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಆ)

1. ತಾಳ ಮತ್ತು ಲಯ-ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ.
2. ಲಯ ವಾದ್ಯಗಳ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಪರಿಚಯ.
ನಡೆ-ಉರುಟು-ಮೋಹರ-ಮುಕ್ತಾಯ-ಕಾರ್ವೆ, ತೀರ್ಮಾನ ಕೊರಪ್ಪು
3. ತನಿಯಾವರ್ತನ ಅದರ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು-ಮುಕ್ತಾಯ.
4. ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಉಪತಾಳ ವಾದ್ಯಗಳ ಪಾತ್ರ ಇತಿಮಿತಿ-ವ್ಯಾಪ್ತಿ.
5. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಕುಟ ಸ್ವರಗಳನ್ನು (ಮುಕ್ತಾಯ ಸ್ವರಗಳನ್ನು) ಸ್ವರಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಕ್ರಮ.
6. 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಹೆಸರಾಂತ ಹಿರಿಯ ಲಯ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ.

1. ಪಾಲ್‌ಫಾಟ್ ಮಣಿ ಅಯ್ಯರ್	2. ಪಳನಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಪಿಳ್ಳೆ
3. ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ ಪಿಳ್ಳೆ	4. ಉಮಯಾಳಪುರಂ ಕೋದಂಡರಾಮಯ್ಯರ್
5. ವಿಲ್ವಾರಿ ಅಯ್ಯರ್	6. ತಂಜಾವೂರು ವೈದ್ಯನಾಥಯ್ಯರ್
7. ವೆಂಕಟೇಶ ತೇವರ್	8. ಎಂ.ಎಲ್. ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ
9. ಟಿ.ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ	10. ಪುಟ್ಟಾಚಾರ್.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಪಲ್ಲವಿಗಳು-6. ವಿವರಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಗ ಮತ್ತು ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಮ-ವಿಷಮ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರ ಬೇಕು.
- ಆ. **ನಾಲ್ಕು ಕಳೆ ಪಲ್ಲವಿ-2.**
3ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೋಮ-ವಿಲೋಮ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕು. ನೆರವಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ವರ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಪ್ರತಿಲೋಮ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 3 ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕು.
- ಆ. **ಎರಡು ಕಳೆ ಪಲ್ಲವಿ-2.**
3 ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಿಶ್ರನಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ವರ

ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದಿರಬೇಕು.

೧. ಒಂದು ಕಳೆ ಪಲ್ಲವಿ-2.

1. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ನೆರವಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ವರಕಲ್ಪನೆಗಳಿರಬೇಕು. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿಗಳು ಇರಬೇಕು.

1. ಶಂಕರಾಭರಣ	2. ತೋಡಿ
3. ಭೈರವಿ	4. ವಿರಹರಪ್ರಿಯ
5. ಷಣ್ಮುಖಪ್ರಿಯ	6. ಸಿಂಹೇಂದ್ರಮಧ್ಯಮ
7. ಹೇಮವತಿ	8. ಕಲ್ಯಾಣ
9. ಲತಾಂಗಿ	10. ಕೀರವಾಣಿ
11. ವಾಚಸ್ಪತಿ	12. ಗೌರಿಮನೋಹರಿ
13. ಕಾಂಭೋಜಿ	14. ಪೂರ್ವಿಕಲ್ಯಾಣ
15. ಸಾವೇರಿ	16. ಮೋಹನ

2. ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞರ ಪದಗಳು-4

ಅಷ್ಟಪದಿ - 2

ಹರಿದಾಸರ ಪದಗಳು - 4

ತರಂಗ - 2

ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗಳು - 4

ರಾಗ ಮಾಲಿಕೆ - 2

ಚತುರ್ದಶರಾಗಮಾಲಿಕೆ - 1

ಮೇಳರಾಗಮಾಲಿಕೆ - 1 ಚಕ್ರ

ಚತುರ್ದಶರಾಗ ಮಾಲಿಕೆ - 1

ಇತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ರಾಗಮಾಲಿಕೆ - 1.

ಪತ್ರಿಕೆ - 2 (ಭಾಗ - 1)

ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ: ಸಭಿಕರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ

ಗಾಯಕರು: ಪಿಟೀಲು ಮತ್ತು ಮೃದಂಗ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ, ವಾದಕರು ಮೃದಂಗ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ-5ರಿಂದ 10ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಮೃದಂಗ ತನಿವಾದನದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲು ಇಡಬೇಕು. ಆದಿತ್ಯದ ವರ್ಣ-ಎರಡು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ. ಚತುರಶ್ರ ರೂಪಕ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ ಛಾಪು ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಧ್ಯಮ ಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳು. ಎರಡು ರಾಗಾಲಾಪನೆ, ನೆರವಲ್, ಸ್ವರ ಪ್ರಸ್ತಾರದೊಂದಿಗೆ. 1ವಿಳಂಬಕಾಲದ ಕೃತಿ. ಈ ಕೃತಿಗೆ ಮೃದಂಗ ತನಿವಾದನದ ನಿರ್ವಹಣೆ. ಹರಿದಾಸರ ಪದ-1, ತಿಲ್ಲಾನ-1.

ಮೌಖಿಕ: ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ II)

ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗದ ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಅ) ನಂತರ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

1. ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಶ್ರುತಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ.
2. ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳ ಶ್ರುತಿ ಶುದ್ಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ.
3. ಶ್ರುತಿ ಭೇದದಿಂದ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡ ರಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ.
4. ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಗದಲ್ಲಿನ ಸರಳ ಸ್ವರಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಕೊನಕೋಲು ಮತ್ತು ಕೊನ ಕೋಲುಗಳಿಗೆ ಸ್ವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ.
5. ರಾಗ ರಸಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ.
6. ಕಾಲ, ದೇಶ ವರ್ತಮಾನಗಳ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಗೀತ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ.

(‘ಮೌಖಿಕ’ ದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಕವಾಗಿ ಆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು.)

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತಾಳವಾದ್ಯ ಪಠ್ಯಪಸ್ತು

K T B S
Not to be republished

ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವಾದ್ಯಗಳು:

- ಅ. 1. ಮೃದಂಗ, 2. ಖಂಜರಿ, 3. ಘಟ, 4. ಮೋರ್ಚಿಂಗ್, 5. ತಬಲ, 6. ಡೋಲು,
ಆ. ಕೊನಗೋಲು ಇದನ್ನು ವಾದ್ಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
(ಇದು ವಾದ್ಯವಲ್ಲ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದು)

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ (ಜ್ಯೂನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ-ಪತ್ರಿಕೆ

- ಅ. ತಾಳ-ಪದದ ಪರಿಚಯ
ತಾಳದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ
ತಾಳ: ಜಾತಿಗಳು, ಅಂಗಗಳ ವಿವರಣೆ
ಸಪ್ತ ತಾಳಗಳು, ತಾಳಗಳ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ
ತೋರಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.
ಅಲಂಕಾರ ತಾಳಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.
- ಆ. ತಾಳಪಾಠಗಳನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವರಸೆಗಳು (25
ರಿಂದ 50 ವರಸೆಗಳು).
- ಇ. ಸಮ-ವಿಷಮ ಗ್ರಹದ ಪರಿಜ್ಞಾನ-ಬಾಲಪಾಠಗಳು-ತ-ಧಿ-ತೋಂ-ನಂ,
ತಾಕಿಟ, ಧೀಕಿಟ, ಇತ್ಯಾದಿ.
- ಈ. ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾನ, ಈ ವಾದ್ಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ,
ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ, ಮಿತಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಪರಸ್ಪರ
ಸಂಬಂಧ, ಇದರಲ್ಲಿ ತಾಳದ ಸ್ಥಾನ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಶ್ರವಣಜ್ಞಾನ-ಪತ್ರಿಕೆ

1. ತಾಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಸಪ್ತ ತಾಳಗಳು (ಚತುರಶ್ರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ).
2. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕೊನಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಕಾಲಗಳನ್ನು (ತ್ರಿಕಾಲ)
ಗುರುತಿಸುವುದು.
(ಒಂದೇ ಎಣಿಕೆಗೆ ಒಂದು, ಎರಡು, ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳಂತೆ)
3. ಗ್ರಹಗಳ ಜ್ಞಾನ ಪರೀಕ್ಷೆ.
4. ವಿವಿಧ ತಾಳಗಳ ಅಕ್ಷರ ಕಾಲದ ಎಣಿಕೆ, ತಾಳಗಳ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ
ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಮೃದಂಗ ವಾದ್ಯದ ಶ್ರುತಿ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ, ಮೀಟು, ಛಾಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪರಿಚಯ,
ಛಾಪು, ಅರೆಛಾಪು ನುಡಿಸುವುದು, ಅವುಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

- ಘಟಿ, ಮೋರ್ಚಿಂಗ್ ವಾದ್ಯಗಳ ಶ್ರುತಿ ಗುರುತಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.
2. ತ-ಧಿ-ತೊಂ-ನಂ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸಪ್ತತಾಳಗಳಿಗೆ ಚತುರಶ್ರಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಹೇಳುವುದು.
ಅಲಂಕಾರ ತಾಳಗಳು:
ಅ. ಚತುರಶ್ರ ಜಾತಿ ಧ್ವನಿ	ಆ. ಚತುರಶ್ರ ಜಾತಿ ಮೃದಾಳ
ಇ. ಚತುರಶ್ರ ಜಾತಿ ರೂಪಕತಾಳ	ಈ. ಮಿಶ್ರಜಾತಿ ರುಂಪೆ ತಾಳ
ಉ. ತ್ರಿಶ್ರಜಾತಿ ತ್ರಿಪುಟತಾಳ	ಊ. ಖಂಡಜಾತಿ ಅಟತಾಳ
ಋ. ಚತುರಶ್ರ ಜಾತಿ ಏಕತಾಳ.	
- ಹೇಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ನಾದ ಪಾಠಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನುಡಿಸುವುದು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಸಪ್ತತಾಳಗಳಿಗೆ ಬಾಲಪಾಠಗಳನ್ನು ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು, ಬಾಲವರಸೆಗಳು (ತಕಧಿಮಿ, ತಾಕಿಟ, ಕಿಟತಕ ಇತ್ಯಾದಿ) ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ನುಡಿಸುವುದು, ತಾಳಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುವ ಪಾಠಗಳು.
2. ಸಪ್ತ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ವರಸೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ (ನ, ಧಿಂ, ಧಿಂ, ನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಡೆಗಳನ್ನು ಉರುಟುಗಳ ಸಹಿತ ತಾಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದು, ಅಂತೆಯೇ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವುದು.
3. ಬಾಲ ವರಸೆಗಳನ್ನು ಕೊರಪು ಮಾಡಿ ಸಪ್ತ ತಾಳಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು (ತದಿಗಿಣತೊಂ) ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ನುಡಿಸುವುದು. ಏಳು ತಾಳಗಳ ಪೈಕಿ ಚತುರಶ್ರ ತ್ರಿಪುಟ ಮತ್ತು ಚತುರಶ್ರ ರೂಪಕ ಈ ಎರಡು ತಾಳಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ತಾಳದ ಮೊಹರ ಮುಕ್ತಾಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದು (ತದಿಗಿಣತೊಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಳವಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು).
4. ಸಮ, ವಿಷಮ (ಅತೀತ-ಅನಾಗತ) ಗ್ರಹಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನ, ನುಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದು.

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ (ಸೀನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಸಪ್ತ ತಾಳಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗಗಳು=ಲಘು, ಧೃತ, ಅನುಧೃತಗಳ ಬಳಕೆಯ ಕ್ರಮ
2. ಸುಳಾದಿ 35 ತಾಳಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು.
3. ಷಡಂಗಗಳು, ಅಕ್ಷರ ಕಾಲ, ಅಂಗಸಂಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಹಿತ ವಿವರಣೆ.

4. ಛಾಪು ತಾಳಗಳು-ತಿಶ್ರ, ಖಂಡ, ಮಿಶ್ರ, ಸಂಕೀರ್ಣ, ದೇಶಾದಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾದಿ ತಾಳಗಳು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಷೋಡಶಾಂಗಗಳು, ಅಕ್ಷರಕಾಲ, ಮಾತ್ರ, ಅಂಗಸಂಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಹಿತ ವಿವರಣೆ.
2. ತಾಳದ ದಶಪ್ರಾಣಗಳ ವಿವರ.
3. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಹಾನುಭಾವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ:
ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿಪು, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಪಿಳ್ಳೆ, ಮುತ್ತುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ತೇವರ್, ಟಿ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ, ಹೆಚ್. ಪುಟ್ಟಾಚಾರ್ ಮತ್ತು ಸಿ.ಕೆ. ಅಯ್ಯಾಮಣಿ ಅಯ್ಯರ್.
4. ಸಂಗೀತವಾದ್ಯಗಳ ತತ, ಸುಶಿರ, ಅವನದ್ದ ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ವರ್ಗೀಕರಣ, ವಿವಿಧ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ರಚನೆಯ ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಗಳು.
5. ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವುದನ್ನು ಲಿಪಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬರೆಯುವ, ಓದುವ ಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಯನ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. (1) ತಾಳವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಪರಿಚಯ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಕುಳಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಮೃದಂಗ, ಘಟ, ಮೋರ್ಚಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನಗಳು.
(2) ಮೀಟು, ಛಾಪು, ಅರಛಾಪು ಇವುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.
(3) ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಶಬ್ದಾಕ್ಷರಗಳ ಬಾಯಿಪಾಠ, ನುಡಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಷಮ ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿ ತಾಳಕ್ಕೆ ಪಾಠಗಳ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮತ್ತು ನುಡಿಸುವಿಕೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಚತುರಶ್ರ ತ್ರಿಪುಟ, ತ್ರಿಶ್ರತ್ರಿಪುಟ, ಚತುರಶ್ರ ರೂಪಕ, ಮಿಶ್ರ ರ್ಪುಂಪೆ, ಈ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರಶ್ರ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವುದನ್ನೇ ತಿಶ್ರ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವುದು.
2. ತಾಳ, ಲಯ ಇವುಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ.
3. ಮೇಲ್ಕಂಡ ತಾಳಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ತಿಶ್ರ ಮತ್ತು ಖಂಡ ನಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವಿಕೆ, ಜತಿಗಳು, ಬಾಲವರಸೆಗಳು, ಕೊರಪು ಮತ್ತು ಮೊಹರಾಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವಿಕೆ, 16, 14, 12, 10 ಅಕ್ಷರಗಳ ಉರುಟುಗಳ ಮುಕ್ತಾಯಗಳನ್ನು 4, 3, 2, ಅಕ್ಷರ ಕಾರ್ವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನುಡಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-3

1. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಯ ಸಂಗೀತ ಪಾಠಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಕೃತಿಗಳ ಗಾಯನದಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸ (ನೆರವಲ್), ಕಲ್ಪನಾ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನುಡಿಸುವುದು.
2. ತಾಳವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಆರು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ತನಿ ನುಡಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.
3. ಪ್ರಧಾನವಾದ ನಾಲ್ಕು, ಐದು, ಆರು, ಏಳು, ಎಣಿಕೆಯ ತಾಳಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ.
4. 'ತನಿ' ನುಡಿಸುವ ಜ್ಞಾನ ಸುಮಾರು 10 ನಿಮಿಷಗಳು.
5. ಕಾಲು, ಅರ್ಧ, ಮತ್ತು ಮುಕ್ಯಾಲು ಎಡಪು (ಕೃತಿಗಳ ಎತ್ತುಗಡೆ) ಜಾಗದ ಜ್ಞಾನ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ತನಿ ನುಡಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.

ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವಹಂತ (ಪ್ರಿ-ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸಿ)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ-ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. **ವಿವಿಧ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯ:** ಮೃದಂಗ, ಖಂಜರಿ, ಘಟ, ಮೋರ್ಚಿಂಗ್, ಡೋಲು, ಡೋಲಕ್, ಸಮ್ಮೇಳ, ಚಂಡೆ, ಗೆತ್ತು, ಕರಟ, ಉಡುಕ್ಕ, ಚೌಡಿಕೆ, ಢಮರುಗ, ತಮಟೆ, ನಗಾರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಾದ್ಯಗಳ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ. ಮೃದಂಗ ವಾದ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ.
2. ಲಘುವಿನ ಐದು ಪ್ರೌಢ ವಿಭೇಧಗಳು, ಅವುಗಳ ಅಕ್ಷರಕಾಲ, ಕ್ರಿಯೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯ.
3. ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತತಾಳಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾರ.
4. ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ದೇಶೀ ತಾಳಗಳು.
5. ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ.
6. **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಹಾನುಭಾವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.**
ಮಾನ್ ಪೂಂಡಿಯಾ ಪಿಳ್ಳೆ, ಅಳಗನಂಬಿ ಪಿಳ್ಳೆ, ಟಿ.ಎಂ.ವೆಂಕಟೇಶತೇವರ್, ಪಾಲ್ ಫಾಟ್ ಮಣಿಯ್ಯರ್, ಪಳನಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಪಿಳ್ಳೆ, ಕೆ.ಎಸ್. ಮಂಜುನಾಥನ್.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಕಲೆ-ಕಲೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಕಲೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯಾನುಭವ, ಲಲಿತಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಸ್ಥಾನ. ಸಂಗೀತದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯ.
2. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ಲಘು (ಸುಗಮ) ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ, ಭಕ್ತಿ ಸಂಗೀತ, ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತಗಳ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರಗಳ ಸಂಗೀತದಲ್ಲೂ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾನ, ಸಮನ್ವಯ, ವಾದಕನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ, ವಾದಕನ

ಗುಣದೋಷಗಳು.

3. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ - ಪತ್ರಿಕೆ - 1

1. ತಾಳವಾದ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಶ್ರುತಿಮಾಡುವುದು, ಮೀಟು, ಛಾಪು ಸರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸುವ ಜ್ಞಾನ, ಅದು ಸೇರದಿದ್ದಾಗ ಸರಿಪಡಿಸುವ ಜ್ಞಾನ. ಘಟಿ, ಮೋರ್ಚಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು.
2. ಆದಿತಾಳದ ವರ್ಣಗಳಿಗೆ ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವುದು (ವಿದ್ವತ್ ಹಂತ-ಸಂಗೀತ-ಪ್ರಯೋಗಪತ್ರಿಕೆ ಒಂದರಲ್ಲಿರುವಂತೆ).
3. ಅಟಿತಾಳ ವರ್ಣಗಳಿಗೆ ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವುದು (ವಿದ್ವತ್ ಹಂತ-ಸಂಗೀತ-ಪ್ರಯೋಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ)
4. ಮಿಶ್ರ ಝಂಪೆ, ಚತುರಶ್ರ ರೂಪಕ, ಖಂಡ ತ್ರಿಪುಟ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿನ ವರ್ಣಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವಿಕೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಸಮ ಎಡುಪಿನ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ.
2. ಆದಿತಾಳದಲ್ಲಿ ವಿಷಮಗ್ರಹದ ವಿಳಂಬಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ.
3. 35(ಮೂವತ್ತೈದು) ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ 5,7,9,11 ಮತ್ತು 13ವಣೆಗಳ ತಾಳಗಳಿಗೆ ನಡೆಬೇಧ ಮಾಡುವುದು.
4. ಮೇಲಿನ ಯಾವ ತಾಳಕ್ಕಾದರೂ ತ್ರಿಶ್ರ, ಖಂಡ, ಮಿಶ್ರ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ನಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳ ವಾದನ.
5. ಪಂಚರತ್ನ ಕೃತಿಗಳ ರಚನಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ರಸ ಭಾವಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.

ವಿದ್ವತ್ ಆಂತಿಮ ಹಂತ (ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಲಿ ಫೈನಲ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ-ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ತಾಳ ವಾದ್ಯಗಳ ಹುಟ್ಟು, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ.
2. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಗೀತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ತಾಳ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ.
3. ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ಶೈಲಿಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸ, ದೇವಾಲಯ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯ.
4. ಕಛೇರಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಂಗೀತ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು: ಗ್ರಾಮಫೋನ್, ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನ, ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟು, ಡಿಸ್ಕ್, ಶ್ರವಣ-ದೃಶ್ಯ-ವೈಜ್ಞಾನಿಕ

- ಉಪಕರಣಗಳ ಸದುಪಯೋಗ (ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್, ಫೈಬರ್ ಆಪ್ಟಿಕ್ಸ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್).
5. ನಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪಾರಿಭಾಷೆಗಳು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ-1)

1. ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ.
2. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಳ, ಲಯಗಳ ಸ್ಥಾನ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.
3. ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ತಾಳವಾದ್ಯ ವೃಂದಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಚನೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ.
4. ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಪಾಠಾಕ್ಷರ ಪಠಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶ್ಲೋಕಗಳ ನಿರೂಪಣೆ, ಜತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.
5. ತಾಳವಾದ್ಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (ನುಡಿಸುವುದನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ).
6. ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಚಯ-ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಕಾಸ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ತಾಳಗಳು, ನವಸಂಧಿ ಮುಂತಾದ ಅಪರೂಪ ತಾಳಗಳು, ಅವನದ್ದ ವಾದ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ.
7. ಈ ಶತಮಾನದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ.

(ಭಾಗ-2)

1. ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡಬೇಧಗಳ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು.
2. ಸಂಗೀತದ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಪರಿಚಯ
3. ವಿವಿಧ ಲಯಗಳ, ವಿವಿಧ ತಾಳಗಳ, ವಿವಿಧ ಎಡುಪುಗಳ, ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಆದಿತಾಳ ವಿಳಂಬಕಾಲದ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಎಡುಪಿನ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ವಾದನ, ಅನುಸರಣೆ ಮತ್ತು 'ತನಿ ವಾದನ'
2. ಮಿಶ್ರಭಾವು ಮತ್ತು ಖಂಡಭಾವು ತಾಳಗಳ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ತನಿ' ವಾದನ (ಸುಮಾರು 15 ನಿಮಿಷಗಳು).
3. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸ (ನೆರವಲ್) ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನಾ ಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ, ಲಯಜ್ಞಾನದ ಜೊತೆಗೆ ರಸಭಾವಗಳಿಗೂ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿ ವಿದ್ವತ್ ಪಾಠಪಟ್ಟಿಯ ಕೃತಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸ, ಕಲ್ಪನಾ ಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಅನುಸರಣೆ.
4. ವಿದ್ವತ್ ತರಗತಿಯ ಪಾಠಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಪಲ್ಲವಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ. ತ್ರಿಕಾಲ ಮಾಡಿ ಅನುಲೋಮ ವಿಲೋಮ ಪಡಿಸಿ ತತ್ತಕಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 15 ನಿಮಿಷಗಳು 'ತನಿ' ವಾದನ.
5. ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಮಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಕಾಲೆಡುಪು, ಮುಕ್ಕಾಲು ಎಡುಪುಗಳಿಗೆ ನುಡಿಸು

ವೃದು ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದು. ಷಟ್ಕಾಲ ನಿರ್ವಹಣೆ-ಹೇಳುವುದು-ನುಡಿಸುವುದು.

ಪತ್ರಿಕೆ: 2 ಭಾಗ-1

ವಿದ್ಯುತ್ ಅಂತಿಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ನಿಗದಿತವಾಗಿರುವ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಯೋಗ ಪತ್ರಿಕೆ-2, ಭಾಗ-1ರಂತೆ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು 10 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ. ವಿಸ್ತಾರವಾದ 'ತನಿ' ವಾದನವು ನಡಬೇಧಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು.

ಭಾಗ- II

ಮಾಖಿಕ

1. ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಡುವಾಗ ಪಲ್ಲವಿ, ಅನುಪಲ್ಲವಿ ಮತ್ತು ಚರಣಗಳ ನಡುವೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಅಥವಾ ತೀರ್ಮಾನಗಳ ಔಚಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ.
2. ಪ್ರಚಲಿತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವರ್ಣಗಳ ಪರಿಚಯ.
3. ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಪಂಚರತ್ನ, ದೀಕ್ಷಿತರ ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಮಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಕೃತಿಗಳ ರಚನಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಜ್ಞಾನ.
4. 'ತನಿ' ವಾದನದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.
5. ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಸಭಾವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ನುಡಿಸುವಾಗ ತಾಳವಾದ್ಯ ವಾದಕನ ಮನೋಧರ್ಮ.
6. ಮೃದಂಗದ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ವಾದನದ (ಉಪಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳಾದ ಖಂಜರಿ, ಘಟ, ಮೋರ್ಚಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮೃದಂಗ ವಾದಕರು ಇತರ ಉಪ ಪಕ್ಕವಾದಕರೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉಪ ಪಕ್ಕವಾದಕರು ಮೃದಂಗ ವಾದಕರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ ನುಡಿಸಲು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.
7. ದೇವರನಾಮ, ಜಾವಳಿ, ಭಜನೆಗಳು ಇಂತಹ ಲಘು ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.
8. ಪಲ್ಲವಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು.

(19ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು

K T P S
Not to be republished

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ (ಜೂನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ

1. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಜ್ಞಾನ:

ಸಂಗೀತ, (ಧ್ವನಿ), ನಾದ, ಶ್ರುತಿ, ಸ್ವರ, ಶುದ್ಧಸ್ವರ, ವಿಕೃತಸ್ವರ (ಕೋಮಲ, ತೀವ್ರ) ಸಪ್ತಕ, ಥಾಟ (ಮೇಳ), ಅಲಂಕಾರ, ಪಲ್ನಾ, ರಾಗಜಾಲೆ (ಔಡವ, ಷಾಡವ, ಸಂಪೂರ್ಣ), ವಾದಿ, ಸಂವಾದಿ, ವಿವಾದಿ, ಅನುವಾದಿ, ವರ್ಜಸ್ವರ, ಮುಖ್ಯಾಂಗ (ಪಕಡ), ಆಲಾಪ, ತಾನಸ್ವರಮಾಲಿಕಾ (ಸರಿಗಮಗೀತೆ), ಲಕ್ಷಣಗೀತ, ಖಿಯಾಲ್ ಭಜನ, ಧ್ರುವದ ಸ್ಥಾಯಿ, ಅಂತರಾ, ಆರೋಹ, ಅವರೋಹ, ಲಯ, (ವಿಲಂಬಿತ, ಮಧ್ಯ ಧೃತ್) ಮಾತ್ರಾ, ತಾಳ, ಗತ್, ಮಾಂಡ್, ಕಣ, ಕಂಪನ ರುಮ್‌ರುಮಾ, ಗಮಕ, ರುಾಲಾ, ತೋಡೆ.
2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಜ್ಞಾನ:

ಆರೋಹ, ಅವರೋಹ, ಜಾತಿ, ವಾದಿ, ಸಂವಾದಿ, ಥಾಟ, ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ವಿಕೃತ ಸ್ವರಗಳು, ಮುಖ್ಯಾಂಗ (ಪಕಡ). ವರ್ಜಿತಸ್ವರ, ಗಾಯನ ಸಮಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

ರಾಗಗಳು:

ಭೂಪಾಲ, ದೇಸ, ಖಮಾಜ, ಭಾಗೇಶ್ರೀ, ದುರ್ಗಾ, ಕಾಫಿ, ಬೃಂದಾವನಿಸಾರಂಗ, ಭೀಂಪಲಾಸ್, ಜೋನ್‌ಪುರಿ, ಭೈರವಿ, ಭೈರವ್, ಬೆಹಾಗ, ತಿಲಂಗ, ಮಾಲಕೌಂಸ್, ಬಿಭಾಸ್, ಪಟದೀಪ.
3. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ತಾಳಗಳ ಠೇಕಾ, ಮಾತ್ರಾ, ಖಂಡ, ಸಮ್, ಹುಸಿ (ಖಾಲಿ) ಪೆಟ್ಟು (ಭರಿ) ಬರೆಯುವುದು, ಹಾಗೂ 'ಠೇಕಾವನ್ನು ದುಗುನ್ ಮಾಡಿ ಬರೆಯಲು ಕಲಿತಿರಬೇಕು. ತೀನ್‌ತಾಲ್, ರುಪತಾಲ, ದಾದರಾ, ಏಕ್‌ತಾಲ್ (ಧೃತ) ಕೇಹೆರವಾ, ಚೌತಾಲ.
4. ಕಲಿತಿರುವ ರಾಗದಲ್ಲಿಯ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಬಂದಿಶ್ (ಚೀಜ)ಗಳನ್ನು ಸ್ವರಲಿಪಿ (ನೋಟೇಶನ್) ಸಹಿತ ಬರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿರಬೇಕು.
5. ಸ್ವರಲಿಪಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜ್ಞಾನ (ಪಲುಸ್ಕರ್ ಹಾಗೂ ಭಾತಖಾಂಡೆ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿ)
6. ಭೋಟಾ ಖ್ಯಾಲದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
7. ಈ ಕೆಳಗಿನವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ವಿಷ್ಣುದಿಗಂಬರ ಪಲುಸ್ಕರ, ವಿಷ್ಣುನಾರಾಯಣ ಭಾತಖಾಂಡೆ, ರವಿಶಂಕರ್, ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಗವಾಯಿ, ಪುರಂದರದಾಸ, ನಿಖಿಲ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾಖಾನ್.

ಶ್ರವಣ ಜ್ಞಾನ-ಪತ್ರಿಕೆ

1. ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಕೋಮಲ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುವುದು.
2. ಹಾಡಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಸರಳವಾದ ಸ್ವರ ಸಮೂಹವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸ್ವರಲಿಪಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು.
3. ನುಡಿಸಿದಾಗ ತಾಳದ 'ಸಂ' ಮತ್ತು 'ಹುಸಿ'ಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
4. ಮೂರು ಸಪ್ತಕದ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ

ಪತ್ರಿಕೆ - 1

1. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸ್ವರಾಭ್ಯಾಸಗಳು (ಹತ್ತು) ಮೂರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ.
2. ಪ್ರಕೃತ ಹಾಗೂ ವಿಕೃತ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದಾಗ ಗುರುತಿಸುವ ಕ್ಷಮತೆ.
3. ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಮಾಲಿಕೆ (ಸರಿಗಮ ಗೀತೆ) - ಆರು ಲಕ್ಷಣ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
4. ಹದಿನಾರು ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ಸರಳಗಾಯನ (ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲ್) ಅಭ್ಯಾಸ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆರೋಹ, ಅವರೋಹ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸ್ವರವಿಸ್ತಾರ, ಸ್ಥಾಯಿ ಅಂತರಗಳಿಗೆ ತಾಳಬದ್ಧ ಎರಡೆರಡು ಆಲಾಪಗಳು, ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ತಾನಗಳು ಸಹಿತ.

ಸ್ವರವಾದ್ಯ - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ

1. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸ್ವರಾಭ್ಯಾಸ: (ಮೂರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ) ಶುದ್ಧ ಸ್ವರಗಳಿಗೆ (ಒಟ್ಟು ಹತ್ತು).
2. ಪ್ರಕೃತ ವಿಕೃತ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ವಾದ್ಯದ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸುವುದು.
3. ಸರಿಗಮ ಗೀತ, ಲಕ್ಷಣ ಗೀತಗಳ ಬದಲಾಗಿ - ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತೀನ್ ತಾಲವಲ್ಲದ ಅನ್ಯ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಯಿ, ಅಂತರಗಳಿಗೆ ಗತ್. ತಿಳಿದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆರು ರಾಗಗಳಿಗೆ ರಾಗ ನಿಯಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಎರಡೆರಡು ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
4. ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹದಿನಾರು ರಾಗಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾಯಿ ಅಂತರಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಗತ್ (ತೀನ್ ತಾಲದಲ್ಲಿ) ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಆರು ತೋಡೆ ಬಾರಿಸಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
5. ಧೃಪದದ ಬದಲಾಗಿ ತೀನ್ ತಾಲವಲ್ಲದ ಅನ್ಯತಾಲದಲ್ಲಿ ಗತ್ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ತೋಡೆ ಬಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪತ್ರಿಕೆ - 2

1. ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಗದಲ್ಲಿ

ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ

ಒಂದು ಭಜನೆ

ಒಂದು ವಚನ

ಒಂದು ದಾಸರಪದ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

2. ತೀನ್‌ತಾಲ, ರುಪತಾಲ, ದಾದರಾ, ಏಕತಾಲ (ದ್ರುತ್) ಕೇಹರವಾ, ತಾಳಗಳನ್ನು ಸಮ್, ಪೆಟ್ಟು (ಭರಿ) ಹುಸಿ (ಬಾರಿ) ಮಾತ್ರಗಳ ಸಹಿತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಠೇಕಾ ಬಲ್ಲವರಿರಬೇಕು.
3. ಸ್ವರಜ್ಞಾನ: ಕೇಳಿದ ರಾಗ, ತಾಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು; ಸ್ವರವನ್ನು ಸ್ಥಾನಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
4. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಗದಲ್ಲಿ ಧ್ರುಪದ್ ಹಾಡಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

ವಾದನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ:-

ಭಜನ, ವಚನ, ದಾಸರಪದಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ಧನ್, ಬಾರಿಸಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ (ಸೀನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಕೆಳಗಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಜನ್ಯ, ಜನಕರಾಗ, ಮೂಲರಾಗ, ವಕ್ರರಾಗ, ಪುರ್ವಾಂಗ ರಾಗ, ಉತ್ತರಾಂಗ ರಾಗ, ಸಂಕೀರ್ಣ ರಾಗ, ಅಂದೋಲನ, ಮೀಂದ, ಗಮಕ, ಕಣ (ಸ್ವರ್ಷಸ್ವರ) ತಾನ, ಸರಳತಾನ, ಸಪಾಟತಾನ, ಕೂಟತಾನ, ವಕ್ರತಾನ, ಮಿಶ್ರತಾನ, ಖಂಡತಾನ, ಬೋಲತಾನ, ಅಲಂಕಾರತಾನ, ಮೇರು ಖಂಡತಾನ, ಗಿಟಕಿಡಿತಾನ, ಜಬದಾತಾನ, ಭೂಟತಾನ, ಆಲಾಪ, ಬೋಲಾಲಾಪ, ಅಲ್ಪತ್ವ, ಬಹುತ್ವ, ಅವಿಭಾವ, ತಿರೋಭಾವ, ಲಯಬದ್ಧ ಆಲಾಪ, ಮಸೀದ್‌ಖಾನಿ, ರಜಾಖಾನಿ ಗತ್, ಸೇನಿಗತ್, ಬಾಜ್, ಭರಾವ್ ಜೋಡ ಅಲಾಪ, ರುಮ್‌ರುಮಾ, ಸೂತ, ಘಸೀಟ, ಕ್ರಂತನ, ಮುರ್ಕಿ, ಗಿಟಕಿಡಿ, ಪೂರ್ವಲಗನ್, ಅನುಲಗನ್‌ಕಣ, ರುಾಲಾ, ಸ್ವರಗುಂಜನ, ಪ್ರಕಾರ, ತಾನಪರನ, ತೋಡೆ ಲಡಂತ್, ಲಡ, ಗುಟ್ಟಘೋಟ, ಕಸ್ತಿ, ಆತಾಯಿ.
2. ಧ್ವನೀ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಕಂಪನ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅಂದೋಲನ, ನಾದದ ಉಚ್ಚನೀಚತೆ, ನಾದಗುಣ, ನಾದಘನತೆ ಇವುಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಇರಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 22 ಶ್ರುತಿಗಳ ವಿಭಜನೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಮತದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
3. ಪಂಡಿತ ವೆಂಕಟಮಖಿಯವರ ಮೇಳಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ- ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದ ಥಾಟುಗಳ

ಅಭ್ಯಾಸ.

4. ರಾಗಾಂಗ ಪದ್ಧತಿ, ರಾಗವರ್ಗೀಕರಣ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ.
5. ರಾಗದಲ್ಲಿ ವಾದಿ, ಸಂವಾದಿ, ಅನುವಾದಿ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಆರೋಹ, ಅವರೋಹ, ವಾದಿ, ಸಂವಾದಿ, ಪ್ರಕೃತ ಸ್ವರಗಳು, ರಾಗದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಮುಖ್ಯಾಂಗ (ಪಕಡ) ಸಮಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಖ್ಯಾಲದೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
ಯಮನ, ಕೇದಾರ, ಅಲ್ಯಾಬಿಲಾವಲ, ಗೌಡಸಾರಂಗ, ಮಿಯಾ ಮಲ್ಹಾರ್, ಮಾಲಕೌಂಸ, ಕಾಮೋದ, ಜಯಜಯವಂತಿ, ಧಾನಿ, ಬಹಾರ, ಮಾಂಡ, ಸೋಹನಿ, ಪೂರ್ವಿ, ತಿಲಕ್‌ಕಾಮೋದ್, ಕಲಾವತಿ, ಶಂಕರಾ, ಹಮೀರ್, ಹಂಸದ್ವನಿ, ಶಿವರಂಜನಿ, ಛಾಯಾನಟ, ಪೀಲೂ, ದೇಸಕಾರ, ಪೂರಿಯಾ, ಶುದ್ಧಸಾರಂಗ, ರಾಗೇಶ್ರೀ, ಸಿಂಧೂರಾ, ಕಾಲಿಂಗಡಾ, ತೋಡಿ, ಮುಲ್ತಾನಿ, ಮಧುವಂತಿ.
2. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಗದ ಬಡಾಖ್ಯಾಲನ್ನು ಲಿಪಿಬದ್ಧ ಮಾಡುವುದು: ಭೂಪಾಲಿ, ಯಮನ, ಬೀಂಪಲಾಸ್ ಭಾಗೇಶ್ರೀ, ಮಾಲಕೌಂಸ್, ಅಲೈಯಾ ಬಿಲಾವಲ, ಬಹಾರ, ಕೇದಾರ, ಪೂರ್ವಿ, ಶಂಕರಾ.
3. ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಾಳಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು: ವಿಳಂಬಿತ ತೀನ್‌ತಾಲ, ವಿಳಂಬಿತ ಝುಪ್‌ತಾಲ, ಅಠಾಚೌತಾಲ್, ಝೂಮರಾ, ತಿಲವಾಡ, ರೂಪಕತಾಲ, ಸೂಲತಾಲ, ಧಮಾರ, ಧೀಪ್‌ಚಂದಿ, ಧೂಮಾಳಿ, ಖೇಮಟಾ.
4. ಬಡಾಖ್ಯಾಲ, ಧ್ರುವದ, ಧಮಾರ, ಶುಮರಿ, ಭಜನ, ತರಾನಾ, ಚತುರಂಗ, ದಾದರಾ, ಗೀತ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
5. ವಾದ್ಯಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಗದ ಎರಡೆರಡು ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತಾವು ನುಡಿಸುವ ವಾದ್ಯದ ಅಂಗಗಳ ಪರಿಚಯ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ ಹರಿದಾಸ, ಜಯದೇವ, ಶಾರಙ್ಗದೇವ, ಭರತಮುನಿ, ಸೂರದಾಸ, ಕಬೀರ, ಮೀರಾ, ತಾನಸೇನ್, ಸದಾರಾಂಗ - ಅದಾರಾಂಗ, ಗೋವಿಂದರಾವ್ ಟೇಂಬೆ, ವಿಲಾಯತ ಖಾನ, ಪನ್ನಾಲಾಲ್ ಘೋಷ್, ಹಣಮಂತರಾವ್ ವಾಳವೇಕರ, ವಿ.ಜಿ.ಜೋಗ್, ಮುರಾದ ಖಾನ್.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ

ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಬಡಾಖ್ಯಾಲದ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸ್ವರವಿಸ್ತಾರ, ಲಯಬದ್ಧ ಆಲಾಪ, ಬೋಲತಾನ, ಸ್ಥಾಯಿ ಅಂತರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದೊಂದು ಬಡಾಖ್ಯಾಲ ಬಂದಿಶ್‌ನ್ನು ಸರಿಗಮ ಹಾಗೂ ತಾನ ಪ್ರಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಾಡಿ, ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲ ಹಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ ಇರಬೇಕು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಗದಲ್ಲಿ ಆರೋಹ, ಅವರೋಹ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವಿಸ್ತಾರ, ಲಯಬದ್ಧ ಆಲಾಪ, ಬೋಲತಾನ ತಾನಸಮೇತ ಒಂದೊಂದು ಬಂದಿಶ್ ಸಹಿತ ಹಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
2. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧ್ರುವದವನ್ನು ತಾಯ್, ದುಗುನ್, ಚೌಗುನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
3. ಒಂದು ಧಮಾರವನ್ನು ತಾಯ್, ದುಗುನ್, ಚೌಗುನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲವರಾಗಿರಬೇಕು.
4. ಒಂದು ತರಾನಾ ತಾಯ್ ದುಗುನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದವರಾಗಿರಬೇಕು.
5. ಚತುರಂಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಾಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
6. ಎರಡು ಭಜನ, ಎರಡು ವಚನ, ಎರಡು ದಾಸರ ಪದಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಾಗಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಇತರ ರಾಗಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪತ್ರಿಕೆ-3

1. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ರಾಗದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.
2. ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ತಾಳಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಜೊತೆಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಾಳ ಹಾಕಿ ರೇಕಾ ತೋರಿಸುವ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು.
3. ವಾದ್ಯವನ್ನು ಶ್ರುತಿಗೊಳಿಸುವ ಕ್ಷಮತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ: ಸ್ವರವಾದ್ಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಪಾಠಕ್ರಮದ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಾಖ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ:
  1. ಆಲಾಪ, ಜೋಡ, ರ್ನಾಲಾ, ವಿಲಂಬಿತ ಗತ್ತು, ಹತ್ತು ತೋಡ ಸಹಿತ ಬಾರಿಸುವ ಕ್ಷಮತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
  2. ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸ್ಥಾಯಿ ಅಂತರಕ್ಕೆ ದ್ರುತ್ ಗತ್ತು ಹಾಗೂ 6 ತೋಡೆ, ರ್ನಾಲಾ ಬಲ್ಲವರಾಗಿರಬೇಕು.
  3. ಧ್ರುವದ ಧಮಾರಗಳ ಬದಲಾಗಿ ತೀನ್ ತಾಲ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇಕಾದ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಗತ್ತುಗಳ ತೋಡೆ ಸಹಿತ ನುಡಿಸಬೇಕು.
  4. ತರಾನಾ ಹಾಗೂ ಚತುರಂಗದ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ಧುನ್ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

5. ಭಜನ, ವಚನ, ದಾಸರ ಪದಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೆರಡು ಧುನ್ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

ವಿದ್ಯತ್ ಪೂರ್ವ: (ಪ್ರಿ—ಪ್ರೋಫಿಷಿಯನ್ಸ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಸಮುಚಿತ ಜ್ಞಾನ.
2. ಕಲೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಲಲಿತ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಸ್ಥಾನ, ಸಂಗೀತದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಭೌತಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯ.
3. ಖ್ಯಾಲಿಗಾಯನದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸ.
4. **ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ:**
ಗೋಪಾಲನಾಯಕ್, ಬೈಜೂ, ಹದ್ದೂ ಹಸ್ತೂಖಾನ್, ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಬೂವಾ ಇಚಲಕರಂಜಿಕ್, ಭಾಸ್ಕರ್‌ಬುವಾ ಬಖಲೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಬುವಾ ವರೈ, ಅಬ್ದುಲ್ ಕರೀಂಖಾನ್, ಅಲ್ಲಾದಿಯಾ ಖಾನ್, ಇನಾಯತ್‌ಖಾನ್, ಬಡಗುಲಾಮ್ ಅಲಿ.
5. **ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ರಾಗಗಳ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು:**
ಮಾರುಬಿಹಾಗ, ಚಂದ್ರಕೌಂಸ್, ಮಧುಕೌಂಸ್, ಗುಣಕಲಿ, ಕೀರವಾಣಿ, ಪೂರಿಯಾ ಧನಾಶ್ರಿ, ರಾಮಕಲಿ, ಪರಜ, ಬಸಂತ್, ದರಬಾರಿ ಕಾನಡಾ, ಕೌಸಿಕಾನಡಾ (ಎರಡು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ) ಶ್ರೀ, ಝಂಝೂಟಿ, ನಂದ, ಜೋಗಿಯಾ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ವಾದ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಅವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯ ವರ್ಣನೆ.
2. ಗಾಯಕ ಹಾಗೂ ವಾದಕನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗುಣದೋಷಗಳು, ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಬಗೆ.
3. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ಫರಾಣಿಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ.
4. ಅನಿಬದ್ಧ ಹಾಗೂ ನಿಬದ್ಧ ಗಾಯನಗಳ ಪರಿಚಯ.
5. ರಾಗಗಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವರ್ಣನೆ, ಹಾಗೂ ಸ್ವರ ಸಹಿತ ಆಲಾಪ, ತಾನ ಬರೆದು ಸಮಪ್ರಕೃತಿಯ ರಾಗಗಳ ಸಮತೆ ಹಾಗೂ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.
6. ರಾಗ, ರಸ, ಸಮಯ, ಹಾಗೂ ಲಯ ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ರಾಗದಲ್ಲಿಂದ ಬಡಾಖ್ಯಾಲನ್ನು ಸ್ವರವಿಸ್ತಾರದಿಂದೊಡಗೂಡಿ 15-45 ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಹಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ,

- ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲ ಸಹಿತ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕುವು ಹಾಡಬೇಕು.
2. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದ ಧ್ರುಪದ ಗಾಯನವನ್ನು ಠಾಯ್, ದುಗುನ್, ತಿಗುನ್, ಚೌಗುನ್ ಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ.
ಭೈರವ, ತೋಡಿ, ದರಬಾರಿ ಕಾನಡ, ಮಾಲಕೌಂಸ್, ಬಸಂತ್, ಪೂರಿಯಾ.
  3. ಕೆಳಗಿನ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಧಮಾರ್ ಗಾಯನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಠಾಯ್, ದುಗುನ್, ತಿಗುನ್ ಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು:
ಯಮನ್, ದುರ್ಗಾ, ಭೂಪ್, ಭೈರವಿ, ಜಯಜಯವಂತಿ.
  4. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿಂದ ಯಾವುದೇ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತರಾನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ವಾದನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಡಾಖ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವಿಲಂಬಿತ ಗತ್ತು ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ದೃತಗತ್ತು ಧ್ರುಪದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೀನ್ ತಾಲವಲ್ಲದ ಅನ್ಯ ತಾಳಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಎರಡು ಗತ್ತುಗಳು, ತರಾನಾ ಚತುರಂಗದ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ಧನ್ ಹಾಗೂ ಭಜನೆ, ವಚನ, ದಾಸರ ಪದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೆರಡು ಧನ್.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ರಾಗದಲ್ಲಿಂದ ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸ್ವರವಿಸ್ತಾರ, ಲಯಬದ್ಧ ಅಲಾಪ ಬೋಲತಾನ್, ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ತಾನ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಹಿತ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ.
2. ಕುಮರಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ರಾಗಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
ಕಾಫಿ, ಖಮಾಜ್, ದೇಸ, ಪೀಲು, ತಿಲಂಗ್
3. ಒಂದು ಭಜನವನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಅನ್ಯರಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾಗಲೀ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಬಹುದು.
4. ಒಂದು ಚತುರಂಗ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು.
5. ವಿಲಂಬಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿಲವಾಡ, ಏಕತಾಲ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು.
6. ದ್ರುತ ತಾಳದಲ್ಲಿ ತೀನ್ತಾಲ್, ಝುಪ ತಾಲ್.
7. ಸುಗಮ ಸಂಗೀತಕ್ಕಾಗಿ ಧುಮಾಳಿ, ಕೆಹೆರವಾ, ದಾದರಾ, ಭಜನೆ ಠೇಕಾ.
8. ಖುಲ್ಲಾಬಾಜ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ತೇವರಾ, ಚೌತಾಲ, ಧಮಾರ.

ವಿದ್ಯತ್ ಅಂತಿಮ (ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸ್ ಕೈನಲ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಗ್ರಾಮಾಫೋನ್, ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ, ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಗಳು, ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳು, ಚಿತ್ರ ಧ್ವನಿಸುರುಳಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವ.

2. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ, ಉಪಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ಭಕ್ತಿ ಸಂಗೀತ, ವಚನ ಸಂಗೀತ, ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಇವುಗಳ ಪರಿಚಯ
3. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸ.
4. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ವಾಂಸ ಹಾಗೂ ವಿದುಷಿಯರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ.
5. ಕೆಳಗಿನ ರಾಗಗಳ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
ಶ್ಯಾಮಕಲ್ಯಾಣ, ಅಭೋಗಿಕಾನಡಾ, ಮೇಘಮಲ್ಲಾರ್, ನಟಬಿಹಾಗ, ಬೈರಾಗಿ ಬೈರವ, ಖಂಬಾವತಿ, ಭಟಿಯಾರ್, ಭೂಪಾಲ್‌ತೋಡಿ, ನಾಯಕಿ ಕಾನಡಾ, ಪೂರ್ವಾಕಲ್ಯಾಣ, ದೇಶ್, ಭೀಮ (ಗಾವತಿ), ನಟಮಲ್ಲಾರ್, ಸೂರಮಲ್ಲಾರ್, ರಾಮದಾಸಿ ಮಲ್ಲಾರ್, ಗೌಡಮಲ್ಲಾರ್.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಅ)

1. ಸಂಗೀತದ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳು-(ವೃಂದಗಾಯನ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಸಂಗೀತ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತ, ಇವುಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಮೇಲಿನ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಪ್ರಭಾವ).
2. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ, ವೇದಕಾಲದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ.
3. ಸಂಗೀತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಚಯ (ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ)
ಭರತನನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ಪ್ರವೇಶಿಕಾ, ನಾರದೀಯ ಶಿಕ್ಷಾ, ರಾಗತರಂಗಿಣಿ, ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾಕರ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿ, ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಮಾಲಿಕ, ಬೃಹದ್ದೇಶಿ.
4. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹಾಗೂ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಜ್ಞಾನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು.
5. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ಲಘುಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯಸಂಗೀತ, ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ, ಇವುಗಳ ಪರಿಚಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಸ್ವರವಾದ್ಯ ಹಾಗೂ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾನ ಸಮನ್ವಯ, ನುಡಿಸುವಾತನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ 2 (ಬಿ)

1. ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರಾಗಗಳಿದ್ದರೂ ಕೆಲವೇ ರಾಗಗಳು ಆತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಆ ಆಪ್ತಚಲಿತ ರಾಗಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಾಯಕ, ವಾದಕರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮ.
2. ಗಾಯಕರ ಮತ್ತು ವಾದಕರ ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರಾಗದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ

ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಪರಿಚಯ.

3. 'ಉತ್ತಮ ಕಲಾವಿದ' ಮತ್ತು 'ಉತ್ತಮ ಗುರು' ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾದ ಗುಣಗಳು.
4. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದರ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ, ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಪರಿಚ್ಛಾನ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ::ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. **ಮಂಚಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ:-** ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ರಾಗದಲ್ಲಿಂದ ಬಡಾಖ್ಯಾಲವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ 15-45 ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲ ಸಹಿತ ಹಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ ಮತ್ತು ತುಮ್ಮಿ 15 ನಿಮಿಷ.
2. ಕೆಳಕಂಡ ರಾಗಗಳಿಂದ ಒಂದು ಧ್ರುಪದ ಗಾಯನವನ್ನು ತಾಯ್, ದುಗುನ್, ತಿಗುನ್, ಚೌಗುನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ. ಯಮನ್, ಕೇದಾರ, ಬಾಗೇಶ್ರೀ, ಹಿಂಡೋಲ್, ಬಿಭಾಸ್, ಮಿಯಾಪುಲ್ಕಾರ್.
3. ಕೆಳಗಿನ ರಾಗದಲ್ಲಿಂದ ಒಂದನ್ನು ಧಮಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಾಯ್, ದುಗುನ್, ತಿಗುನ್, ಚೌಗುನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು: ದೇಸ್, ಜಯಜಯವಂತಿ.
4. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಾಗದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತರಾನಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ವಾದನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಡಾಖ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವಿಲಂಬಿತ ಗತ್ತು ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಧೃತಗತ್ತು ಧ್ರುಪದ, ಧಮಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೀನತಾಲವಲ್ಲದ ಅನ್ಯ ತಾಳಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಪತ್ರಿಕೆ--2 (ಭಾಗ-1)

1. ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಿಂದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಭಾಗದ ಛೋಟಾಖ್ಯಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸ್ವರ ವಿಸ್ತಾರ, ಲಯಬದ್ಧ ಅಲಾಪ, ಬೋಲ್‌ತಾನ್, ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ತಾನ್ ಪ್ರಯೋಗ ಸಹಿತ 15ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹಾಡುವ ಕ್ಷಮತೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
2. ತುಮರಿಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ರಾಗಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು: ಮಾಂಡ್, ತಿಲಿಂಗ್, ಭೈರವಿ, ಪಹಾಡಿ.
3. ಭಜನ ಒಂದನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಅನ್ಯರಾಗದಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಾಡಬಹುದು.
4. ಚತುರಂಗದ ಒಂದು ಗೀತೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು.
5. ವಿಲಂಬಿತ ತಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಾಚೌತಾಲ್, ರೂಮರಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು.
6. ಧ್ರುತ್ ತಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ರುತ್ ಏಕತಾಳ, ರೂಪಕತಾಲ್, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು.
7. ಸುಗಮ ಸಂಗೀತಕ್ಕಾಗಿ ದೀಪಚಂದಿ, ರೂಪಕ, ಖೇಮಟಾ ಅದ್ವಿತಾಳಗಳನ್ನು

ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

8. ಖುಲ್ನಾಭಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಲತಾಲ್, ಸವಾರಿ, ಮತ್ತತಾಲ್ ಇರಬಹುದು.
9. ವಾದನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಾನಾ ಚತುರಂಗಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ಧನ್, ಭಜನ್, ವಚನ, ದಾಸರ ಪದದ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೆರಡು ಧನ್ ನುಡಿಸಬೇಕು. ವಾದನದ ಕಾಲಾವಧಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಗೆ ಇದ್ದಂತೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ-II)

ಮಾಖಕ:

ಈ ಕೆಲಗಿನ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

1. ಬಡಾಖ್ಯಾಲದ ವಿಸ್ತಾರ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ.
2. ತರಾನಾದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ.
3. ಒಂದು ರಾಗವನ್ನು ಖ್ಯಾಲ - ಠಮ್ರಿ - ಭಜನ್ಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವಾಗ ಬೇಕಾದ ತಾತ್ವಿಕ ಪರಿಕರ, ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ ಬಗ್ಗೆ.
4. ಧ್ರುಪದ್ - ಖ್ಯಾಲ್ - ತರಾನಾಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು.

(19 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತಾಳವಾದ್ಯ
ಪಠ್ಯವಸ್ತು

K T
Not to be republished

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ (ಜೂನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ

1. ತಬಲಾ ಮತ್ತು ಡಗ್ಗಗಳ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗಗಳ ವರ್ಣನೆ.
2. ತಬಲಾ ಮತ್ತು ಡಗ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವ ದಶವರ್ಣಗಳ ವಿವರಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ.
3. ತೀನ್‌ತಾಲ್, ಝಪತಾಲ್, ಏಕತಾಲ್, ದಾದರಾ, ಕೆಹರವಾ, ಹಾಗೂ ಚೌತಾಲಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ದುಗುನ ಮತ್ತು ಚೌಗುನ್ ಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲ - ಲಿಪಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ.
4. ಪಂ. ಭಾತಖಂಡೆಯಪರ ಮತ್ತು ಪಂ. ಪಲುಸ್ಕರ ಅವರ ತಾಲ - ಲಿಪಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಚಯ.
5. **ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರಣೆ:**
1. ಸಂಗೀತ 2. ನಾದ 3. ಸ್ವರ 4. ಲಯ (ವಿಲಂಬಿತ, ಮಧ್ಯ ದ್ರುತ), 5. ತಾಲ 6. ಬೋಲ 7. ಸಮ್ 8. ಖಾಲಿ (ಹುಸಿ) 9. ಭರಿ (ಪೆಟ್ಟು) 10. ವಿಭಾಗ (ಖಂಡ) 11. ಆವರ್ತನ 12. ಠೇಕಾ 13. ಕಾಯದಾ 14. ಮುಖಡಾ 15. ತುಕಡಾ 16. ತಿಹಾಯ್ 17. ಲಗ್ನೀ 18. ದುಗುನ್ 19. ತಿಗುನ್ 20. ಚೌಗುನ್.
6. ಕಲಾವಿದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ:
1. ಪಂ.ಕಂಠೆ ಮಹಾರಾಜ 2. ಉ. ಅಲ್ಲಾರಖಾ
3. ಅಮೀರ್ ಖುಸರೋ 4. ಹಬೀಬುದ್ದೀನ್ ಖಾನ್

ಶ್ರವಣ ಜ್ಞಾನ-ಪತ್ರಿಕೆ

1. ತಬಲಾದ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
ಅ) ನ, ತ, ಕತ್, ತಿಟ, ಗ, ಧೀ, ಕಿ.
ಬಿ) ಧಿನಗಿನ, ಧಾಗೆತಿಟ, ತಿರಕಿಟ, ತಕಿಟತ, ಗಧಿಗನ, ಕ್ಷನ್ನಧಾ ಧಿರಧಿರ, ನಗತಗ, ಧಾತಿಧಾಗೆನ, ಧೀಕ್ಷಧಿಂದಾ, ಧಿತ್‌ಧೆತ್, ಫಿಡನಗ.
2. ತಬಲಾದ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ಠೇಕಾವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಚಯ ನೀಡುವುದು.
3. **ತಾಲಗಳು:** 1. ತೀನ್‌ತಾಲ್, 2. ಝಪತಾಲ್, 3. ಧ್ರುತ ಏಕತಾಲ, 4. ದಾದರಾತಾಲ, 5. ಕೆಹರವಾ 6. ಚೌತಾಲ್.
4. ತಾಲಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ತಾಲಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಚಯ ನೀಡುವುದು.
5. ತಬಲಾ ಬೋಲಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಿದಾಗ ಯಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬೋಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು (ಮುಖಡಾ, ತುಕಡಾ, ತಿಹಾಯ್)

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಕ್ಷರಗಳನ್ನು ತಬಲಾದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
ತ, ನ, ಧಾ, ಥಿನ್, ಗೀ, ತ್ರಕ, ಕತ್, ತಿರಕಿಟ, ತಕಿಟತ, ಥಿನಗಿನ, ಫಿಡನಗ,
ತೀನ್‌ತಿನ್ನಾ, ನಗತಗ.
2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಾಲಗಳ ಮೂಲ, ಠೇಕಾ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ
ವಿವರಣೆ ನೀಡುವುದು:
ತೀನತಾಲ, ರುಪತಾಲ, ಏಕತಾಲ, ರೂಪಕ, ದಾದರಾ, ಕೆಹರವಾ, ಚೌತಾಲ.
3. ಈ ಮೇಲಿನ ಏಳು ತಾಳಗಳನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಹಾಡುತ್ತಾ
ದುಗುನ್ ಮತ್ತು ಚೌಗುನ್ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
4. ತೀನತಾಲ ಮತ್ತು ರುಪತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಕಾಯದಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು
-ನಾಲ್ಕು ಪಲಟ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ನುಡಿಸುವುದು.
5. ತೀನತಾಲ, ರುಪತಾಲ ಮತ್ತು ಏಕತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖಿಡಾ, ಎರಡು
ತುಕಡಾ, ಎರಡು ತಿಹಾಯ್ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
6. ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು - ನಾಲ್ಕು ಬದಲ್ ಠೇಕಾ ನುಡಿಸುವ
ಅಭ್ಯಾಸ.

ಪತ್ರಿಕೆ - 2

1. ತೀನತಾಲ, ರುಪತಾಲ, ಏಕತಾಲ ಮತ್ತು ರೂಪಕ ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು-ನಾಲ್ಕು
ಬದಲ್ ಠೇಕಾ ಹಾಗೂ ತಿಹಾಯ್ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
2. ದಾದರಾ ಮತ್ತು ಕೆಹರವಾ ತಾಳಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಬದಲ್ ಠೇಕಾಗಳು ಮತ್ತು
ನಾಲ್ಕು ಲಗ್ನಿಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
3. ಚೌತಾಲಬೋಲ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಲಂಭಿತ ದುಗುನ್ ಮತ್ತು ಚೌಗುನ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಮತ್ತು ತಬಲಾದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
4. ಪರೀಕ್ಷಕರು-ಹಾಡಿದಾಗ ಅಥವಾ ನುಡಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ "ಸಮ್"
ಮತ್ತು "ತಾಲ" ಗುರುತಿಸಿ ಸಾಧ - ಸಂಗತ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
5. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ 2 ಸ್ವರಗೀತ ಹಾಗೂ 2
ಲಕ್ಷಣ ಗೀತೆ ವಾದ್ಯದ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸುವುದು. ಹಾಡಲು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
6. ಪರೀಕ್ಷಕರು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟ ತಬಲಾ ಬೋಲುಗಳನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಬಳಿಕ
ಅದನ್ನೇ ವಾದ್ಯದ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸುವುದು.

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ (ಸೀನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸಿರಿ.

2. ತಬಲಾ ವಾದ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಕಾಸ.
3. ತಬಲಾ ಮತ್ತು ಡಗ್ಗಾದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವುದು.
4. ತಾಳ ರಚನೆಯು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ.
5. ತಾಲದ ಐದು ಜಾತಿಗಳ (ಚತುಶ್ರ, ತಿಶ್ರ, ಮಿಶ್ರ, ಖಂಡ, ಸಂಕೀರ್ಣ) ಸವಿಸ್ತಾರ ವಿವರಣೆ.
6. ವೇಶಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾಯದಾಗಳ ಭೇದ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ.
7. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರಣೆ:
ವೇಶಕಾರ, ಕಾಯದಾ, ತುಕಡಾ, ಮುಖಿಡಾ, ತಿಹಾಯ್, ಊನ, ಗತ್, ಪರನ್, ಲಗ್ನಿ, ಲಡಿ.
8. ಸಮ, ಖಾಲಿ, ಭರಿ, ವಿಭಾಗ, ಮತ್ತು ಅವರ್ತನ ಇವುಗಳ ತಾಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯ ಮಹತ್ವ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತಾಲದ ಮಹತ್ವ ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ.
2. ಗಾಯನ ಮತ್ತು ವಾದನಗಳಿಗೆ ತಬಲಾ ಸಾಥ್ - ಸಂಗತ್ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ.
3. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ತಾಲ ಪದ್ಧತಿಯ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸ.
4. ದಿಲ್ಲಿ, ಬನಾರಸ್, ಪೂರಬ, ಪಂಜಾಬ, ಅಜರಾಡಾ, ಈ ಫರಾಣಿಗಳ ನುಡಿಸುವ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಣೆ.
5. ಮುಖಿಡಾ, ತುಕಡಾ, ತಿಹಾಯ್, ಗತ್, ಪರನ್, ಮುಂತಾದ ಬೋಲ್ಗಳನ್ನು ತಾಲ, ಲಿಪಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಜ್ಞಾನ.
6. ಸ್ವತಂತ್ರ ತಬಲಾ ವಾದನ (ಸೋಲೋ) ನುಡಿಸುವಾತನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.
7. ತಬಲಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ವಿಧಿ - ವಿಧಾನಗಳು.
8. ತಬಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.
ಸಾಮತಾಪ್ರಸಾದ, ಅನೋಖಿಲಾಲ ಮಿಶ್ರಾ, ನಾನಾ ಪಾನಸೆ, ಉ. ಜಹಾಂಗೀರ್ ಖಾನ್, ಕಿಶನ್ ಮಹಾರಾಜ್, ಅಮೀರ್ ಹುಸೇನ್ ಖಾನ್.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಾಲಗಳ ಠೇಕಾ ನುಡಿಸುವುದು.
2. ತಿಲವಾಡ, ದೀಪಚಂದಿ, ಝೂಮರಾ, ಅದ್ವಾ, ಅಡಾಚೌತಾಲ, ಪಂಜಾಬಿ. ತೀನ್ತಾಲ, ಏಕತಾಲ, ಝಪತಾಲ ಮತ್ತು ತಿಲವಾಡ, ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲಂಭಿತ ಠೇಕಾ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
3. ದಾದರಾ ಮತ್ತು ಕೆಹರವಾ ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನಿ, ಲಡೀ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ

- ತಿಹಾಯ್ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
4. ರುಪತಾಲ ಮತ್ತು ರೂಪಕ ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖಡಾ, ತುಕಡಾ, ತಿಹಾಯ್ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
  5. ಚೌತಾಲ್ ಮತ್ತು ಧಮಾರ್ ತಾಲಗಳನ್ನು ದುಗುನ್ ಮತ್ತು ಚೌಗುನ್ ಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
  6. ತೀನ್ ತಾಲ್, ಏಕತಾಲ್, ರುಪತಾಲ್, ದೀಪಚಂದಿ, ರುೂಮರಾ, ಆಡಾಚೌತಾಲ, ಸೂಲತಾಳ, ತೇವ್ರಾ, ಈ ತಾಳಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಚಯ ನೀಡಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕಿ ತೋರಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಪತ್ರಿಕೆ - 2

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಾಳಗಳ ಠೇಕಾ ನುಡಿಸುವುದು:
ಪಂಜಾಬಿ, ಸೂಲತಾಳ, ತೆವರಾ, ಧಮಾರ್, ಮತ್‌ತಾಳ, ಸಮರಿ.
2. ತೀನ್ ತಾಲದಲ್ಲಿ 20 ನಿಮಿಷ ಸೋಲೋ ನುಡಿಸುವುದು.
3. ರುಪತಾಲದಲ್ಲಿ 15 ನಿಮಿಷ ಸೋಲೋ ನುಡಿಸುವುದು.
4. ರೂಪಕ ತಾಲದಲ್ಲಿ 2 ಕಾಯದಾ, 2 ಮುಖಡಾ, 2 ತುಕಡಾ, 3 ತಿಹಾಯ್ ನುಡಿಸುವುದು.
5. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಫರಾಣಿಗಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯದಾ ಮತ್ತು ಠೇಖಾ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
6. ತೀನ್‌ತಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಡಿಲಯದ ಎರಡು ಕಾಯದಾ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಪತ್ರಿಕೆ-3

1. ಖ್ಯಾತ ಗಾಯನಕ್ಕೆ ವಿಲಂಬಿತ ಲಯದಲ್ಲಿ ಠೇಖಾ ನುಡಿಸಿ ಸಾಧ - ಸಂಗತ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
2. ರೂಪಕತಾಳದಲ್ಲಿ ಅಡಿಲಯದ ಎರಡು ಕಾಯದಾ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
3. ಏಕತಾಳದಲ್ಲಿ 2 ಮುಖಡ, 2 ತುಕಡಾ, 3 ತಿಹಾಯ್ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
4. ತೀನ್‌ತಾಲ್ ಠೇಖಾವನ್ನು ಅಡಿ ಮತ್ತು ಕುವಾಡಿ ಲಯದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
5. ರುಮರಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅದ್ಭೂತಾಲ ಮತ್ತು ದೀಪಚಂದಿ ತಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಲಂಬಿತ ಠೇಖಾ ನುಡಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಲಗ್ನಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಾಧ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
6. ಯಾವುದೇ ತಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಯದಾವನ್ನು ಅಡಿಲಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚತುರಶ್ರ ಲಯದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.

ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವ - (ಪ್ರ-ಪ್ರೌಢಿಯನ್ನು)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ - 1

1. ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರೂಪ.
2. ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳು.
3. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕಾಲದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಸಂಗೀತದ ವಿಕಾಸ.
4. ತಬಲಾ ವಾದ್ಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕುರಿತು ಇತಿಹಾಸ.
5. ಭಾರತೀಯ ವಾದ್ಯಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕುರಿತು ಸೋದಾಹರಣ ಚರಿತ್ರೆ.
6. ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಗೀತಕ್ಕಿರುವ ಸ್ಥಾನ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಅವನದ್ದ ವಾದ್ಯಗಳ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸ.
2. 'ತಾಲ ರಚನೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ' ವಿವೇಚನೆ.
3. ತಾಲದಲ್ಲಿಯ "ದಶಪ್ರಾಣ" ಗಳ (ಕಾಲ, ಮಾರ್ಗ, ಕ್ರಿಯಾ, ಅಂಗ, ಗ್ರಹ, ಜಾತಿ, ಕಾಲ, ಲಯ, ಯತಿ, ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ) ಸವಿಸ್ಥಾರ ಮಾಹಿತಿ.
4. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಭಾವ.
5. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತಾಲ, ಲಯಗಳಿಂದಾಗುವ ರಸೋತ್ಪತ್ತಿ-ವಿವೇಚಿಸಿ.
6. ತಬಲಾದ ಒಟ್ಟು ಫರಾಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಶೈಲಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ - ಪತ್ರಿಕೆ -1

1. ತೀನ್ ತಾಲ್ ಮತ್ತು ಝಪತಾಲಗಳಲ್ಲಿ 30 ನಿಮಿಷ ಸ್ವತಂತ್ರ ತಬಲಾ ವಾದನ (ಸೋಲೊ), ಸವಿಸ್ಥಾರವಾಗಿ ನುಡಿಸುವುದು.
2. ಏಕಕಾಲ ಮತ್ತು ರೂಪಕ ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ 30 ನಿಮಿಷ ಸ್ವತಂತ್ರ ತಬಲಾ ವಾದನ ನುಡಿಸುವುದು.
3. ಝೂಮರಾ ಮತ್ತು ಅಡಾಚೌ ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ 15 ನಿಮಿಷ ಸ್ವತಂತ್ರ ತಬಲಾವಾದನ ನುಡಿಸುವುದು.
4. ಪಂಜಾಬಿ, ಟಪ್ಪಾತಾಲ, ಸೂಲ್‌ತಾಲ್, ಸವಾರಿತಾಲ, ಮತ್‌ತಾಲ, ಫರದೋಸ್ತ ಈ ತಾಲಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ತಬಲಾದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವುದು.
5. ದಾದರಾ, ಕೆಹರವಾ, ಧೂಮಾಳಿ, ದೀಪಚಂದಿ, ಭಜನೆ ಠೇಕಾ, ಬೇಮರಾ ಈ ತಾಲಗಳ ಬದಲ್ ಠೇಕಾ ಲಗ್ನೀ, ಲಡಿ, ಬಾಂಟ್, ತಿಹಾಯ್ ಮುಂತಾದವುಗಳ ತಯಾರಿ ನುಡಿಸುವುದು.
6. ತೀನ್‌ತಾಲ, ಏಕತಾಲ, ಝಪತಾಲ, ತಿಲವಾಡ, ತಾಲಗಳ ಸುಂದರವಾದ ವಿಲಂಬಿತ ಠೇಕಾ ನುಡಿಸುವುದು.

(ಎ. ಸೂಚನೆ: ಸೋಲೊದಲ್ಲಿ ವೇಶಕಾರ, ಕಾಯದಾ, ಠೇಕಾ ಮುಖಿಡಾ,

ತುಕಡಾ, ಪರನ್, ಗತ್, ಚಕ್ರದಾರ, ತಿಹಾಯ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸೇರಿರಬೇಕು).

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ತಬಲಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಾಣಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಲಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವುದು.
2. ವಿಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ ದೀಡಿ, ತಿಶ್ರ, ಮಿಶ್ರ, ಚತುಶ್ರ ಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯದಾ ಮತ್ತು ಠೇಖಾ ನುಡಿಸುವುದು.
3. ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ತಾಲಗಳ ಠೇಕಾಗಳನ್ನು ತಬಲಾದ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮತಾಲ, ಶಿಖಿರತಾಲ, ರುದ್ರತಾಲ, ಲಕ್ಷ್ಮೀತಾಲ, ಪಸ್ತೋತಾಲ, ಪರದೋಸ್ತ.
4. ತಬಲಾದ ದಿಲ್ಲಿ-ಪೂರಬ್-ಪಂಜಾಬಿ ಈ ಮೂರು ಫರಾಣಿಗಳ "ಬಾಜ್" (ಬಂದೀಷ್) ಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ನುಡಿಸಲು ಅಭ್ಯಾಸ.
5. ಹೊಸ ಹೊಸ ಮುಖಿಡಾ, ತುಕಡಾ ತಿಹಾಯ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ (ರಚಿಸಿ) ತಬಲಾದ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸುವುದು.
6. ಇದುವರೆಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಸೋಲೊ ನುಡಿಸುವ ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಪೇಶ್‌ಕಾರ. ಕಾಯದಾ, ಠೇಖಾ, ತುಕಡಾ, ಮುಖಿಡಾ, ಪರಮಾಯಿಷಿಗತ್, ಚಕ್ರದಾರ್ ಗತ್, ಪರನ್, ಮುಂತಾದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ (ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸ್ ಫೈನಲ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ - 1

1. ಪೇಶ್‌ಕಾರ, ಕಾಯದಾ, ಗತ್, ಮುಖಿಡಾ, ತುಕಡಾ, ಪರನ್, ಚಕ್ರದಾರ, ಫರಮಾಯಿಷಿ, ಚಕ್ರದಾರ ತಿಹಾಯ್ (ದಮ್‌ದಾರ್ ಮತ್ತು ಬೇದಮ್‌ದಾರ್) ಉಠಾನ್, ಸಲಾಮಿ, ಮೊಹರಾ, ಮುಂತಾದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ.
2. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ತಾಲ-ಪದ್ಧತಿಯ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ.
3. ಗಾಯನ, ವಾದನ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಬಲಾ ಸಾಥ್-ಸಂಗತ್ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಜ್ಞಾನ.
4. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಪಟ ಸಂಗೀತಗಳ ಪರಿಚಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯೂ ತಾಲವಾದ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ.
5. ತಾಲವಾದ್ಯ ವಾದಕರು ತಾವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದರಾಗಲು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮ, ಪರಿಶ್ರಮ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಶ್ರದ್ಧೆ ಈ ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಆ)

1. ಭರತನನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾಕರ, ಸಂಗೀತ ಪಾರಿಜಾತ, ಸಂಗೀತಸಾರ, ಈ ಸಂಗೀತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಅವನದ್ದ ವಾದ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯ.
2. ತಬಲಾವಾದನವು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವ ತತ್ತ್ವ ವಿಧಾನದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚ್ಛಾನ.
3. ಈ ಕೆಳಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಅವರು ಸಂಗೀತಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ.
ಶಾರಂಗದೇವ, ತಾನ್‌ಸೇನ್, ಅಮೀರ ಖುಸ್ರೊ, ಗೋಪಾಲನಾಯಕ್, ರಾಮಸಹಾಯ, ಕಂಠಮಹಾರಾಜ, ಉಸ್ತಾದ್ ನತ್ತೂಖಾನ್, ಮೆಹೆಬೂಬ್ ಸಾಬ್, ಮಿರಜಕರ್, ಅಹಮದ್‌ಜಾನ್ ತಿರಖಿವಾ; ಸಾಮಂತಾ ಪ್ರಸಾದ.

ಪತ್ರಿಕೆ - 2 (ಆ)

1. ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಕೆಲವೇ ತಾಳಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಪಂಚಮ ಸವಾರಿ, ತಿಲವಾಡ, ಮತ್‌ತಾಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನ್ಯ ತಾಳಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನ.
2. ತಬಲಾ ವಾದಕರಿಗೆ ಆಯಾ ರಾಗ ಪರಿಚಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ ಸಂಗತ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಶೇಷ ನೈಪುಣ್ಯತೆ.
3. ಸ್ವತಂತ್ರ ತಬಲಾ ವಾದನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದ ಮತ್ತು ರಸಿಕರ ಪರಸ್ಪರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.
4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ 'ಜುಗಲ್‌ಬಂದಿ' ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ-ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ತೀನ್ ತಾಲದಲ್ಲಿ ಠೇಖಾ ನುಡಿಸುತ್ತಾ ಅದರೊಂದಿಗೆ ತುಕಡಾ, ಪರನ್ ಚಕ್ರದಾರ್ ಗತ್, ತಿಹಾಯ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
2. ಝುಪತಾಲ ಮತ್ತು ರೂಪಕತಾಲದಲ್ಲಿ ತಿಶ್ರ ಜಾತಿಯ ಎರಡೆರಡು ಕಾಯದಾ ನುಡಿಸುವುದು.
3. ಯಾವುದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಠೇಖಾ ನುಡಿಸುತ್ತಾ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಗತ್, ಪರನ್, ಚಕ್ರದಾರ್, ಪರಮಾಯಿ, ಚಕ್ರದಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನಂತರ ತಬಲಾದ ಮೇಲೆ ನುಡಿಸುವುದು.
4. ಕೆಹರವಾ ಮತ್ತು ದಾದರಾ ತಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಲಯಕಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಲಗ್ನೀ ಲಡಿ, ತಿಹಾಯ್‌ಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವುದು.
5. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಘರಾಣೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ತಬಲಾದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವುದು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ - I)

1. ಆಮಂತ್ರಿತ ಕಲಾವಿದರ ಎದುರಿಗೆ 'ರಂಗಮಂಚ ಪ್ರದರ್ಶನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೀಡುವುದು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜೀಜ್‌ಗಳು.
1. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತಾಳದಲ್ಲಿ ಸೋಲೊ ವಾದನ - ಚಕ್ರಧಾರ, ಪೇಶಕಾರ್, ತಿಹಾಯ್ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಹಿತ 40 ನಿಮಿಷ.
2. ಸೋಲೊ ನುಡಿಸಿದ ತಾಳವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ತಾಳದಲ್ಲಿ ಗಾಯನ ಅಥವಾ ವಾದನಕ್ಕೆ ಸಾಫ್ಟ್ ಸಂಗತ್ ಮಾಡುವುದು-20 ನಿಮಿಷ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ - II)

ಮೌಖಿಕ:: (ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ)

1. ಚೌತಾಲ ಮತ್ತು ದಮಾರ್ ತಾಲಗಳನ್ನು ದುಗುನ್, ತಿಗುನ್, ಚೌಗುನ್ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಹಕುತ್ತಾ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಅಭ್ಯಾಸ.
2. ಪಾಠಪಟ್ಟಿಯ ಎಲ್ಲ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು.
4. ಪರೀಕ್ಷಕರು ಕೇಳಿದ ಯಾವುದೇ ಬೋಲಗಳನ್ನು ತಬಲಾದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.
5. ತಬಲಾವನ್ನು ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿ-ಮಾಡುವ ಜ್ಞಾನ.

(19 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)

ಭರತನಾಟ್ಯ ಪಠ್ಯವಸ್ತು

K T S
Not to be republished

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ (ಜೂನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ

1. ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪರಿಚಯ.
2. ಸಭಾಲಕ್ಷಣ, ಪಾತ್ರ ಲಕ್ಷಣ, ಅಪಾತ್ರ ಲಕ್ಷಣ, ಕಿಂಕಿಣಿ ಲಕ್ಷಣ, ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ (ಅಭಿನಯ ದರ್ಪಣದಂತೆ).
3. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಭರತನಾಟ್ಯ ನೃತ್ಯ ಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ನರ್ತಕರ ಹೆಸರುಗಳ ಪರಿಚಯ.
4. ಭರತನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಾಳ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
5. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ನೃತ್ಯ ಶಿಲ್ಪಗಳಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
6. ಕಥಾರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ-(ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ).
7. ಪ್ರಮುಖ ನಾಟ್ಯಗ್ರಂಥಗಳ ಮತ್ತು ಕರ್ತೃಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದು.

ದೃಶ್ಯಜ್ಞಾನ-ಪತ್ರಿಕೆ

ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ (ಕಂಠಪಾಠ) ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ. ದಶವಿಧ ಅಡವುಗಳು, ಚತುರ್ವಿಧ ಅಭಿನಯಗಳು, ನವರಸಗಳು, ಸಪ್ತ ತಾಳಗಳು, ಸಪ್ತ ಸ್ವರಗಳು, ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು, ಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು, ಶಿರೋಭೇದಗಳು, ದೃಷ್ಟಿ ಭೇದಗಳು, ಗ್ರೀವಾ ಭೇದಗಳು, ಭ್ರೂ ಭೇದಗಳು ಹಾಗೂ ತಾಳದ ಐದು ಜಾತಿಗಳು.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ:: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಪರೀಕ್ಷಕರು ತೋರಿಸಿದ ಅಸಂಯುತ, ಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು (ಅಭಿನಯ ದರ್ಪಣದಂತೆ).
2. ಅಲರಿಪು, ಜತಿಸ್ವರಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
3. ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ: ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ, 7 ಸರಳವರಸಗಳು, 5 ಜಂಟಿ ವರಸೆಗಳು, 7 ಅಲಂಕಾರಗಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗೀತೆಗಳು, ನರ್ತಿಸುವ ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿ ಸಹಿತ ಹಾಡುವುದು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ನೃತ್ಯದ ಮೂಲಭೂತ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಹ ಶಾರೀರಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು-ಅವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
2. ಮೂಲಭೂತವಾದ ತಟ್ಟು, ಮೆಟ್ಟು, ನಾಟು, ಕಟ್ಟು, ಜಾರು, ತೀರ್ಮಾನ, ಕುದಿತ್ತಮೆಟ್ಟು, ಕುದಿತ್ತ ಕಟ್ಟು, ತಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟು, ರಂಗಾಕ್ರಮಣ, ಮಂಡಿ ಅಡವುಗಳನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

(30 ಅಡವುಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಕೂಡದು).

3. ತಲೆ, ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬುಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಕಲಿತಿರಬೇಕು.
4. ಎರಡು ಅಲರಿಪುಗಳು (ತ್ರಿಶ್ರ ಮತ್ತು ಚತುರಶ್ರ).
5. ಎರಡು ಜತಿಸ್ವರಗಳು (ಆದಿತಾಳ ಹಾಗೂ ರೂಪಕ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕು)
6. ಎರಡು ಕನ್ನಡ ದೇವರನಾಮಗಳು (ರಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವಾರ್ಥಗಳು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು).

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ (ಸೀನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಜ್ಞಾನ:
  - ಭರತ (ಭಾವ, ರಾಗ, ತಾಳ), ತಾಂಡವ ಮತ್ತು ಲಾಸ್ಯ, ಜತಿ, ಅಡವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಗಳು, ದೇಶೀ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗೀ, ಸೊಲ್ವಟ್ಟು, ಮುಕ್ತಾಯ, ನೃತ್ಯ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟ್ಯ, ರೇಚಕ, ಅಂಗಶುದ್ಧಿ (ಅಡವುಶುದ್ಧಿ) ಮತ್ತು ರಂಗಪ್ರವೇಶ.
2. ಚತುರ್ವಿಧ ಅಭಿನಯಗಳು: (ಆಂಗಿಕ, ವಾಚಿಕ, ಆಹಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವಿಕ)
3. ಅಸಂಯುತ ಮತ್ತು ಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿನಿಯೋಗಗಳು ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಹಸ್ತಗಳು.
4. ಭರತನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತು ಇಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗೀತವಾದ್ಯ ಸಾಧನಗಳು.
5. ಕೆಳಗಿನ ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು:
  - ಅಲರಿಪು, ಜತಿಸ್ವರ, ಶಬ್ದ, ವರ್ಣ, ಪದ ಮತ್ತು ತಿಲ್ಲಾನ.
6. ಪಾದಭೇದಗಳು, ಸ್ಥಾನಕ, ಪ್ಲವನ, ಭ್ರಮರಿ ಮತ್ತು ಪಾದಚಾರಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
7. ನಟರಾಜ ಮೂರ್ತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿವರಣೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಭರತನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ.
2. ಭರತನಾಟ್ಯದ ಆರಂಭ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ.
3. ಭಾರತದ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ (ಭರತನಾಟ್ಯ, ಭಾಗವತ ಮೇಳ, ಕೊರವಂಜಿ, ಕಥಕ್ಕಳಿ, ಮೋಹಿನಿ ಆಟ್ಟಂ, ಕಥಕ್, ಕೂಚಿಪೂಡಿ, ಒಡಿಸ್ಸಿ ಮತ್ತು ಮಣಿಪುರಿ).
4. ಕೋಲಾಟ, ಕುಮ್ಮಿ ಜಡೆಕೋಲಾಟ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳ

ತಿಳುವಳಿಕೆ.

5. ಸಪ್ತತಾಳಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅಂಗಗಳು (ಚತುರಶ್ರ ರೂಪಕತಾಳ, ತ್ರಿಶ್ರ ತ್ರಿಪುಟತಾಳ, ಚತುರಶ್ರ ತ್ರಿಪುಟತಾಳ, ಮಿಶ್ರ ರುಂಪೆತಾಳ, ಖಂಡ ಅಟ್ಟತಾಳ - ಇವುಗಳ ಅಂಗ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
6. ಕೆಳಗಿನ ಹತ್ತು ರಾಗಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು-ವಸಂತ, ತೋಡಿ, ಕಾಂಭೋದಿ, ಶಂಕರಾಭರಣ, ಮೋಹನ, ಭೈರವಿ, ಕಾನಡ, ಆನಂದಭೈರವಿ, ಕಮಾಚ್ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣಿ.
7. ಪುರಂದರದಾಸರು, ಕನಕದಾಸರು, ಜಯದೇವ, ತಂಜಾವೂರಿನ ಸಹೋದರರು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಇವರ ಕೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

ಮೌಖಿಕ:

1. ಅಸಂಯುತ, ಸಂಯುತ ಮತ್ತು ದೇವತಾಹಸ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿನಿಯೋಗಗಳು.
2. ತಾಳಗಳು, ಅವುಗಳ ಅಂಗಲಕ್ಷಣಗಳು.

ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ:

3. ನೃತ್ಯ ಮಾಡುವ ಸೊಲ್ಕಟ್ಟು, ಜತಿ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯಗಳನ್ನು ತಾಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕು.
4. ನರ್ತಿಸುವ ನೃತ್ಯಬಂಧಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿಸಹಿತ ತಾಳಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಡಬೇಕು. ಎರಡು ಆದಿ ತಾಳದ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಹಾಡಲು ಕಲಿತಿರಬೇಕು.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಆಸನಗಳು (ಪದ್ಮಾಸನ, ಅಬದ್ಧ ಪದ್ಮಾಸನ, ತ್ರಿಕೋಣಾಸನ, ವೃಕ್ಷಾಸನ, ಮಂಡೂಕಾಸನ ಹಾಗೂ ಭುಜಂಗಾಸನ) ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ.
2. ಎಲ್ಲಾ ಅಡವುಗಳು ಮೂರು ಕಾಲ, ಐದು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ.
3. ಎರಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಲರಿಪು (ಮಿಶ್ರ ಮತ್ತು ಖಂಡ).
4. ಎರಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜತಿಸ್ವರಗಳು (ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ.
5. ಒಂದು ಶಬ್ದ.

ಪತ್ರಿಕೆ-3

1. ಒಂದು ವರ್ಣ (ನಾಯಿಕಾ ಭಾವವುಳ್ಳ ಸ್ವರಜತಿವರ್ಣ ಅಥವಾ ಪದವರ್ಣ).
2. ಎರಡು ಪದಗಳು (ನಾಯಿಕಾ ಮತ್ತು ನಾಯಕ ಭಾವವುಳ್ಳದ್ದು)..

3. ಒಂದು ಜಾವಳಿ.
4. ಒಂದು ಕೌತ್ಸ (ಕವಿತ್ವ).
5. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶೈಲಿಯ ನೃತ್ಯ.
6. ಎರಡು ತಿಲ್ಲಾನಗಳು (ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಗ, ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ).

ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವ (ಪ್ರಿ—ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಕೆಳಗಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರವಾದ ಜ್ಞಾನ:
ಅಂಗ, ಪ್ರತ್ಯಂಗ, ಉಪಾಂಗ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ಸ್ಥಾನಕ, ಚಾರಿ, ಮಂಡಲ, ಉತ್‌ಫ್ಲವನ, ಭ್ರಮರಿ, ಗತಿ, ಕರಣ, ಅಂಗಹಾರ, ನಾಟ್ಯಧರ್ಮಿ, ಲೋಕಧರ್ಮಿ, ಭಾವ, ರಸ, ತೀರ್ಮಾನ.
2. ಅಡವು ಜಾತಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಅಂಗಗಳು (ಸ್ಥಾನಕ, ಚಾರಿ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಹಸ್ತ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ವಿಂಗಡಣಾ ಕ್ರಮಗಳು).
3. ಚತುರ್ವಿಧ ಅಭಿನಯಗಳ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆ.
4. ರಸ, ಭಾವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಂಗಡಣಾ ಕ್ರಮಗಳು (ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ).
5. ನಾಯಿಕ ಮತ್ತು ನಾಯಕಾಭಾವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸ (ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ದಶರೂಪಕದಂತೆ).
6. ನಾಟ್ಯ ಪಾತ್ರದ ಗುಣದೋಷಗಳು.
7. ನಾಟ್ಯದ ಪೂರ್ವರಂಗ ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯಗೃಹಗಳ ವಿವರವಾದ ಪರಿಚಯ (ಭರತನ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ).

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ನೃತ್ಯ ನಾಟಕಗಳು, ಗೇಯನಾಟಕಗಳು, ಭಾಗವತ ಮೇಳ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಮತ್ತು ಕೊರವಂಜಿ ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನ.
2. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ.
3. ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
4. ರಂಗಭೂಮಿಯ ಉಚಿತ ಅಲಂಕಾರ, ಅದರ ಸಿದ್ಧತೆ, ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಧ್ವನಿ, ದೀಪ, ತೆರೆ ಮತ್ತು ವೇಷಭೂಷಣದ ಬಣ್ಣದ ಆರಿವು.
5. ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಭಂಗಿಗಳು ಮತ್ತು 108 ಕರಣಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
6. ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತತ, ಸುಷಿರ ಮತ್ತು ಅವನದ್ದ (ತಂತಿ, ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ತಾಡನ) ವಾದ್ಯಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

7. ನೃತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು, ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಮೌಖಿಕ:

ದೇವತಾಹಸ್ತಗಳನ್ನು, ನವಗ್ರಹ ಹಸ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಂಧವ್ಯ ಹಸ್ತಗಳ ವಿನಿಯೋಗ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಲಘು-ಧೃತ, ಜಾತಿ-ನಡೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಜನಕರಾಗ-ಜನ್ಯ ರಾಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

2. ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ:

1. ನೃತ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಯ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿಸಹಿತ ತಾಳಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಡುವುದು, ಸೊಲ್ಕಟ್ಟು, ತೀರ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯಗಳನ್ನು ತಾಳಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದು.
2. ಒಂದು ಅಟ್ಟತಾಳ ವರ್ಣ ಹಾಗೂ ಒಂದು ತಾನ ವರ್ಣವನ್ನು ಹಾಡಬೇಕು.
3. ಅಲರಿಪು, ಜತಿಸ್ವರ, ವರ್ಣ, ತಿಲ್ಲಾನಗಳಿಗೆ ನಟುವಾಂಗ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
4. ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದಾದರೂ ತಾಳಕ್ಕೆ ಜತಿಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ, ಮುಕ್ತಾಯದೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ತ್ರಿಕಾಲ ಹಾಗೂ ಐದು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡವುಗಳು.
2. ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಲರಿಪು (ಸಂಕೀರ್ಣ).
3. ಒಂದು ಜತಿಸ್ವರ (ಹಿಂದೆ ಆಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ-ಬೇರೆ ರಾಗದಲ್ಲಿ).
4. ಒಂದು ಶಬ್ದ (ಹಿಂದೆ ಆಗಿರುವುದು ಬಿಟ್ಟು).
5. ಒಂದು ಪದವರ್ಣ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತುದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ರಾಗ, ತಾಳಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕು).
6. ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನ ಪದ.
7. ಒಂದು ಜಾವಳಿ (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರಬೇಕು).
8. ಒಂದು ತಿಲ್ಲಾನ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರಾಗ, ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ).
9. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಭರತನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ.

ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ (ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸ್ ಫೈನಲ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳ, ನಾಟಕಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
2. ಶಿವನ ಸಪ್ತ ತಾಂಡವಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

3. ದಶಾವತಾರ ಹಸ್ತಗಳು, ಬಾಂದವ್ಯ ಮತ್ತು ನವಗ್ರಹ ಹಸ್ತಗಳ ವಿಶೇಷ ಪರಿಚಯ (ಅಭಿನಯ ದರ್ಪಣದಂತೆ).
4. ಶಿರೋಭೇದ, ಗ್ರೀವಾಭೇದ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಭೇದ ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿನಿಯೋಗ.
5. ಈ ಕೆಳಗಿನ 10 ರಾಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು:
ಕೇದಾರಗೌಳ, ಧನ್ಯಾಸಿ, ಫರಜ್, ಅರಾಣ, ಯದುಕುಲ ಕಾಂಭೋಧಿ, ಹುಸೇನಿ, ಷಣ್ಮುಖಪ್ರಿಯ, ನಾಟಕುರಂಜಿ, ಹಿಂದೋಳ ಮತ್ತು ಸುರಟಿ.
6. ಕೆಳಗಿನ ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ:
ಮೈಸೂರು ಸದಾಶಿವರಾವ್, ಸಿದ್ದೇಂದ್ರ ಯೋಗಿ, ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ, ಜಟ್ಟಿ ತಾಯಮ್ಮ, ಸ್ವಾತಿ ತಿರುನಾಳ್, ಮೇಲತ್ತೂರ್ ವೆಂಕಟರಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಮೂಗೂರು ಜೇಜಮ್ಮ, ಯಜಮಾನ್ ಕಿಟ್ಟಣ್ಣ, ಸದಾಶಿವ ನಟುವನಾರ್, ಊತ್ತುಕ್ಕಾಡು ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯಾರ್, ಧರ್ಮಪುರಿ ಸುಬ್ಬರಾಯರು, ಸುಬ್ಬರಾಮಯ್ಯಾರ್, ರುಕ್ಮಿಣಿದೇವಿ, ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಸುಂದರಂ ಪಿಳ್ಳೆ, ದಂಡಾಯುಧಪಾಣಿ ಪಿಳ್ಳೆ, ಬಾಲಸರಸ್ವತಿ, ಉದಯಶಂಕರ್.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಎ)

1. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ, ಬೆಳವಣಿಗೆ.
2. ಸಮಕಾಲೀನ ನೃತ್ಯಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು.
3. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳ ಪರಂಪರೆ, ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಬಿ)

1. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಲೆಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ.
2. ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನೃತ್ಯಗಳು-ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
3. ಭಾರತೀಯ ರಚನಾತ್ಮಕ ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯನಾಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನೃತ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ (ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಪ್ರದರ್ಶನ, ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು). ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಪುಟಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಒಂದು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ.
2. ಒಂದು ತಾನವರ್ಣ.
3. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಯಿಕಾಭಾವವುಳ್ಳ ಎರಡು ಪದಗಳು (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತುದಲ್ಲದೆ).
4. ಅಷ್ಟಪದಿ-ಒಂದು ಸರ್ಗ.

5. ನವರಸ ಅಭಿನಯ (ಯಾವುದಾದರೂ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ).
6. ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳು (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ), ಹಾಗೂ ಒಂದು ಚೂರ್ಣಕೆ.
7. ಒಂದು ಜಾವಳಿ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ).
8. ಒಂದು ಸುಳಾದಿ ನೃತ್ಯ ಅಥವಾ ಒಂದು ದರುವಿಗೆ ನರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
9. ಗೀತ ಗೋಪಾಲ ಅಥವಾ ಅಂತಃಪುರಗೀತೆಯ ಒಂದು ಅಭಿನಯ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ-1)

ನೃತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ

1. ಒಂದು ಜತಿಸ್ವರ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರಾಗದಲ್ಲಿ).
2. ಒಂದು ಶಬ್ದ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ).
3. ಒಂದು ಪದವರ್ಣ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರಾಗದಲ್ಲಿ).
4. ನಾಯಿಕಾಭಾವವುಳ್ಳ ಒಂದು ಪದ.
5. ಅಷ್ಟಪದಿ-(ಒಂದು ಸರ್ಗ-ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ).
6. ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಯ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ).
7. ಒಂದು ತಿಲ್ಲಾನ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ-ಬೇರೆ ರಾಗದಲ್ಲಿ).

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ-11)

ಮಾಖಿಕ

1. ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದಾದರೂ ಜತಿಗೆ ಅಡವು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
2. ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಗೇಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಾಯಿಕಾ, ನಾಯಕಾ ಭಾವವಿದ್ದು ಅಭಿನಯಿಸಲು ಯುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು).
3. ಒಂದು ರಸೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಭಾವ, ವಿಭಾವ, ಅನುಭಾವ, ಸಂಚಾರಿ ಭಾವಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
4. ನಾಯಿಕಾ ಮತ್ತು ನಾಯಕ ಭಾವವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
5. ಭರತನಾಟ್ಯದ ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿನಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

(19 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)

ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯ ಪಠ್ಯವಸ್ತು

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ (ಜೂನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ (ಹೆಸರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ).

1. ದಶವಿಧ ಅಡವುಗಳು: 1) ಉಸಿ 2) ತಾಂತತ್ವ ತೆಹಿತ ತಾತೆಹಿಹಿದಾ ಇತ್ಯಾದಿ
2. ಚತುರ್ವಿದಾಭಿನಯ: ನವರಸಗಳು, ಸಪ್ತತಾಳಗಳು, ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳು, ಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು, ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು, ಶಿರೋಭೇದ, ನಡೆ ಜಾತಿಗಳು, ಗ್ರೀವ ಭೇದ.
3. ನಾಟ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿ-ಭರತ ಮುನಿಗಳ ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ ನೃತ್ಯ, ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯ ಪದಗಳ ವಿವರಣೆ.
4. ಸಭಾ ಲಕ್ಷಣ, ಪಾತ್ರಲಕ್ಷಣ, ಅಪಾತ್ರಲಕ್ಷಣ, ಕಿಂಕಿಣಿ ಲಕ್ಷಣ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
5. ನಾರಾಯಣ ತೀರ್ಥ, ಸಿದ್ಧೇಂದ್ರ ಯೋಗಿ, ವೇದಾಂತಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಚಿಂತಾ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ, ಇವರುಗಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಪರಿಚಯ.
6. ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪಾದಕರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ: ಉದ್ದಟಿತ, ಸಮ, ಅಗ್ರತಲ ಸಂಚರ, ಅಂಚಿತ, ಕುಂಚಿತ, ಸೂಚಿ.
7. ರಂಗಪೂಜೆ, ಜತಿಸ್ವರ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ದೃಶ್ಯಜ್ಞಾನ-ಪತ್ರಿಕೆ

1. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯದ ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಹತ್ವದ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
2. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು.
3. ಕೂಚಿಪೂಡಿ, ಬ್ರುಕುಂಸಕ, ಕುಟಿಲಕ, ಈ ಮೂರು ಪದಗಳ ಅರ್ಥ, ವಿವರಣೆ.
4. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶ್ಲೋಕದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾರಾಂಶ.
5. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ:: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ವ್ಯಾಯಾಮಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ.
2. ಅಡವುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ
3. ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಜತಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ.
4. ವಿನಾಯಕ ಕೌತ್ಯಂ ಅಥವಾ ನಟೇಶ ಕೌತ್ಯಂ (ಚಿದಂಬರ ಕೌತ್ಯಂ) ಇದರ ಪ್ರದರ್ಶನ.
5. ರಂಗಪೂಜೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ.
6. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ-ಸರಳವರಸೆ-7, ಅಲಂಕಾರಗಳು-7, ಮತ್ತು ಗೀತೆಗಳು-4 ಇವುಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿಯೊಡನೆ ಹಾಡುವುದು.
7. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲ ನೃತ್ಯಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಶೃತಿ, ತಾಳ

ಸಹಿತ ಹಾಡುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

ಮೌಖಿಕ: 1. ಸಂಯುತ ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

2. ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ಜತಿಸ್ವರ (ಅಠಾಣ ರಾಗ), ರಂಗಪೂಜೆಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

1. ಶಬ್ದಂ- (1) ಮಂಡೂಕಶಬ್ದಂ (ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ), 2) ರಾಮ ಶಬ್ದಂ (ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ ಶಯನುಡೇ...).
2. ಕೀರ್ತನೆಗಳು-ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಅನ್ನಮಾಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿಗಳು, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ.

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ (ಸೀನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಹೇಳಿರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರವಾದ ಜ್ಞಾನ.
ನೃತ್ಯ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟ್ಯ, ತಾಂಡವ, ಲಾಸ್ಯ, ಚಾರಿ, ಪದವಿನ್ಯಾಸ, ಸ್ಥಾನಕ, ರಂಗಪ್ರವೇಶ, ಅಂಗಶುದ್ಧಿ, ಅಡವು ಶುದ್ಧಿ.
2. ಸಂಯುತ ಮತ್ತು ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳ ವಿನಿಯೋಗ.
3. ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ವರಂಗ ವಿಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
4. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇರುವ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯ ವಿವರಣೆ.
5. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯ ಶೈಲಿಯ ವೇಷಭೂಷಣಗಳ ವಿವರಣೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯಶೈಲಿಯ ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಗವತ ಮೇಳದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
2. ಸಪ್ತತಾಳಗಳ ಪರಿಚಯ.
3. ತ್ಯಾಗರಾಜರು, ಕ್ಷೇತ್ರಯ್ಯ, ಜಯದೇವ ಮತ್ತು ಅನ್ನಮಾಚಾರ್ಯ-ಈ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಕೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.
4. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಾಗ ಲಕ್ಷಣಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ:
ಮೋಹನ, ಶಂಕರಾಭರಣ, ಕಾಂಬೋಧಿ, ಆನಂದಭೈರವಿ, ಬಿಲಹರಿ, ಹಿಂದೋಳ, ಅರಭಿ, ಕೇದಾರಗೌಳ, ಸುರಟಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಾವತಿ.
5. ಕೌತ್ತಂ, ಜತಿಸ್ವರ, ಶಬ್ದಂ, ತರಂಗ, ದಶಾವತಾರ, ಕೀರ್ತನೆ, ಪದ, ಜಾವಳಿ, ತಿಲ್ಲಾನ ಈ ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ:: ಪತ್ರಿಕೆ-1

ಮೌಖಿಕ:

1. ಸಂಯುತ ಮತ್ತು ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ದೇವತಾ ಹಸ್ತಗಳ ಮತ್ತು ಸಪ್ತಾಳಗಳ ಪರಿಚಯ.
2. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ:
  - ಅ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೃತ್ಯಬಂಧಗಳನ್ನು ಶೃತಿ ಸಹಿತ ಹಾಡುವುದು.
  - ಆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ತಾನವರ್ಣಗಳನ್ನು ಶೃತಿಸಹಿತ ಹಾಡುವುದು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಅ. ಯಾವುದಾದರೂ 5 ಜತಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ.
  - ಆ. ಶ್ರೀರಂಗಶಬ್ದಂ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಶಬ್ದಂ - ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳ ಅಭಿನಯ.
  - ಇ. ತರಂಗ (ಬಾಲಗೋಪಾಲ ಮಾಮುದ್ದರ ಕೃಷ್ಣ)
  - ಈ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಷ್ಟಪದಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ.
  - ಉ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತಿಲ್ಲಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಪತ್ರಿಕೆ-3

ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ನೃತ್ಯಬಂಧಗಳ ಅಭಿನಯ:

1. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಂ
2. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಂ
3. ದಶಾವತಾರಂ
4. ಮಂಡೋದರಿ ಕಲ್ಯಾಣಂ
5. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕ್ಷೇತ್ರಯ್ಯನವರ ಪದಗಳು.
6. ದೇವಾಲಯ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿ
2. ಆಂಧ್ರದ ಒಂದು ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯ

ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವ (ಪ್ರಿ-ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸಿ)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರವಾದ ಪರಿಚಯ.
  1. ಅಂಗ 2. ಪ್ರತ್ಯಂಗ, 3. ಉಪಾಂಗ 4. ಮಂಡಲ, 5. ಭ್ರಮರಿ, 6. ಚಾರಿ 7. ಗತಿ
  8. ಕರಣ 9. ಅಂಗಹಾರ, 10. ನಾಟ್ಯಧರ್ಮಿ 11. ಲೋಕಧರ್ಮಿ, 12. ಮುಕ್ತಾಯ.
2. ಚತುರ್ವಿಧ ಅಭಿನಯಗಳ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿವರವಾದ ಅರ್ಥ.
3. ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ನವರಸಗಳು ಮತ್ತು 33 ವಿಧ ಭಾವಗಳ ವಿಂಗಡನಾಕ್ರಮ

ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿನಿಯೋಗ.

4. ನಾಯಿಕಾ ಮತ್ತು ನಾಯಕಾ ಭಾವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸ.
5. ಮೇಲಿನ ನಾಯಿಕ, ರಸಭಾವಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಸ್ಥಾಯಿ, ಸಂಚಾರಿ ಭಾವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
6. ಶಿವನ ಸಪ್ತ ತಾಂಡವಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
7. ಅಷ್ಟವಿಧ ನಾಯಿಕ ಅಭಿನಯ, ಲಕ್ಷಣಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಕೂಚಿಪೂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ಜಡೆಯ ಶೃಂಗಾರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆ.
2. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೃತ್ಯನಾಟಕಗಳ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ವಿವರಣೆ.
(1) ಪಾರಿಜಾತ ಅವಹರಣ, (2) ಉಷಾ ಪರಿಣಯಂ, (3) ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣಂ,
(4) ಗೊಲ್ಲಕಲಾಪಂ, (5) ಶಿವ ಮೋಹಿನಿ, (6) ವಿಪ್ರನಾರಾಯಣ.
3. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಚಿಕಾಭಿನಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
4. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
5. ಈ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಶೇಷ ನೃತ್ಯನಾಟಕಗಳ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ವಿವರಣೆ:
1. ದಕ್ಷಯಜ್ಞ, 2. ಭಕ್ತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ, 3. ನೌಕಾಚರಿತ್ರಂ, 4. ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣಂ.
6. ರಂಗಭೂಮಿ, ಅದರ ಸಿದ್ಧತೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ದೀಪ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿವರ್ಧಕಗಳ ಉಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ::ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರವಾದ ಅರ್ಥ.
1. ಲಘು, 2. ಧ್ರುತ, 3. ಜತಿ, 4. ನಡೆ, 5. ಜನ್ಯರಾಗ, 6. ಜನಕರಾಗ.
2. ಪ್ರಯೋಗ ಪತ್ರಿಕೆ- 2 (ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗಪತ್ರಿಕೆ-2) ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರುವ ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ತಾಳ ಹಾಗೂ ಶ್ರುತಿ ಸಹಿತ ಹಾಡುವುದು.
3. ಪತ್ರಿಕೆ-2ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ನೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜತಿಗಳನ್ನು ತಾಳಸಹಿತ ನಟ್ಟುವಾಂಗ ಮಾಡುವುದು.
4. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಟತಾಳ ವರ್ಣ, ಎರಡು ತಾನ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದು.
5. ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ಜಡೆ ಶೃಂಗಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ವೇಷಭೂಷಣಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಜತಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ.
2. ತರಂಗ: 'ನೀಲ ಮೇಘ ಶರೀರ'ದ ಪ್ರದರ್ಶನ.
3. 1. ಅನ್ನಮಯ್ಯ, 2. ಕ್ಷೇತ್ರಯ್ಯ
3. ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್, 4. ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದೀಕ್ಷಿತರು
5. ರಾಮದಾಸರು-ಈ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರ ಒಂದೊಂದು ಕೀರ್ತನೆಯ ಅಭಿನಯ.
4. 1. ಲಿಂಗಾಷ್ಟಕ, 2. ಶಿವಾಷ್ಟಕ, 3. ಕಾಲಭೈರವಾಷ್ಟಕ-ಇವುಗಳ ಅಭಿನಯ.
5. ಎರಡು ತಿಲ್ಲಾನಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ

ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ (ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸ್ ಫೈನಲ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಕೂಚಿಪೂಡಿಯ 'ಭಾಮಾ ಕಲಾಪಂ' ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧ ನಾಯಕಿಯರನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು.
2. ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸರ ಕೆಳಗಿನ ನಾಟಕಗಳ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ:
  1. ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲಾ, 2. ಮಾಲವಿಕಾಜ್ಞ ಮಿತ್ರಂ, 3. ಕುಮಾರ ಸಂಭವಂ.
3. 19ನೆಯ ಹಾಗೂ 20ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಚಿಪೂಡಿ ಗುರುಗಳ ಹಾಗೂ ಆ ನೃತ್ಯಶೈಲಿಗೆ ಅವರುಗಳ ಕೊಡುಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ.
4. ಕೆಳಗಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರವಾದ ಅರ್ಥ: ವಾರ್ಗ, ದೇಶಿ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿ.
5. ಕೆಳಗಿನ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪರಂಪರೆಯ ವಿವರ:

ಭಾಗವತುಲ, ವೇದಾಂತಂ, ವೆಂಪಟಿ, ಮಹಂಕಾಳಿ, ಪಸುಮರ್ತಿ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಅ)

1. ಈ ಮೂರು ಕೃತಿಗಳ ಇತಿಹಾಸಗಳ ವಿವರವಾದ ಜ್ಞಾನ;

ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ.
2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯ:
  1. ಅಂಗಿಕಂ ಭುವನಂ.... 2. ಗುರುಬ್ರಹ್ಮ..
  3. ಸಭಾಕಲ್ಪ.... 4. ನವರಸಶ್ಲೋಕ(ಶೃಂಗಾರೇ ಕ್ಷಿತಿನಂದಿನಿ)
3. ದೇವತಾ ಹಸ್ತಗಳ ಮತ್ತು ದಶಾವತಾರ ಹಸ್ತಗಳ ವಿವರವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಅವುಗಳ ವಿನಿಯೋಗ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಪರಿಚಯ.
4. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಅರ್ಥ (ಸಾರಾಂಶ):

(1) ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆ, (2) ತರಂಗಂ-1, (3) ಅಷ್ಟಪದಿ, (4) ಯಾವುದಾದರೂ 2 ಶ್ಲೋಕಗಳು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಆ)

1. ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ರಾಗ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಪರಿಚಯ:
  1. ಖರಹರಪ್ರಿಯ, 2. ಕಲ್ಯಾಣ, 3. ಭೈರವಿ, 4. ಪೂರ್ವಿಕಲ್ಯಾಣಿ, 5. ಅರಾಣ, 6. ಕಾಠಿ, 7. ಹುಸೇನಿ, 8. ವಸಂತ, 9. ಬಾಗೇಶ್ವರಿ, 10. ಶ್ರೀ ರಾಗ, 11. ದೇಶ್ 12. ಆನಂದ ಭೈರವಿ
2. ನರ್ತಕಿ, ಭಾಗವತಲು, ಗಾಯಕ ಮತ್ತು ಸಭೆ-ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಪರಿಚಯ.
3. ಅ. ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು
ಆ. ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಇತರ ಪುರಾತನ ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯ.
4. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರೀಕ್ಷಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವ ಪದ್ಯದ ಅರ್ಥಸಹಿತ ವಿವರಣೆ.
5. ಕೂಚಿಪೂಡಿಯ 'ಗೊಲ್ಲಕಲಾಪಂ' ನೃತ್ಯಬಂಧದಲ್ಲಿ 'ಗೊಲ್ಲ' ಪಾತ್ರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
6. ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯಶೈಲಿ ಹಾಗೂ 'ಯಕ್ಷಗಾನ' ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ:ಪತ್ರಿಕೆ-1

ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ.

1. ಪದಂ-ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು
2. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದೇವಿಸ್ತುತಿ.
3. ನಟರಾಜ ಸ್ತುತಿ - ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು.
4. ಜಾವಳಿ-ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು.
5. 'ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ ಕರ್ಣಾಮೃತ' ದಿಂದ ಆರಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಯ.
6. ತರಂಗ-'ನಂದನಂದನಾ' ಅಥವಾ 'ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರ'

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ-1)

ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ನೃತ್ಯಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು:-

1. ಭಾಮಾಕಲಾಪಂ, 2. ದರುವು, 3. ಚೂರ್ಣಕಾ, 4. ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಯ (ತೆಲುಗು ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ) 5. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ (ಕೂಚಿಪೂಡಿ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ).

ಪತ್ರಿಕೆ - 2 (ಭಾಗ-II)**ಮೌಖಿಕ:**

1. ಚೂರ್ಣಕಾ-ಇದನ್ನು ಶ್ರುತಿ ಸಹಿತ ಹಾಡುವುದು.
2. 'ಭಾವಾ ಕಲಾಪಂ'ಗೆ ನಟ್ಟುವಾಂಗ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
3. 'ಭಾವಾ ಕಲಾಪಂ'ನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾಮೆಯ ವಾಚಿಕಾಭಿನಯದ ಭಾಗಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಜೊತೆಗೆ ಗೊಲ್ಲಕಲಾಪಂ, ಹಾಗೂ ಮಂಡೋದರಿ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಾಚಿಕಾಭಿನಯದ ಪ್ರದರ್ಶನ.
4. ಪರೀಕ್ಷಕರು ಸೂಚಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೃತಿಗೆ ನೃತ್ಯ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು.

(19ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)

ಕಥಾ ನೃತ್ಯ ಪಠ್ಯವಸ್ತು

K T B S
Not to be republished

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ (ಜೂನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ:ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
2. ಸಭಾ ಲಕ್ಷಣ, ಪಾತ್ರ ಲಕ್ಷಣ, ಕಿಂಕಿಣಿ (ಗೆಜ್ಜೆ) ಲಕ್ಷಣ, ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ (ಅಭಿನಯ ದರ್ಪಣದಂತೆ).
3. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ನೃತ್ಯ ಗುರುಗಳ ಮತ್ತು ನರ್ತಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದು, (ಶಂಭು ಮಹಾರಾಜ್, ಅಚ್ಚನ್ ಮಹಾರಾಜ್, ಸುಂದರ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಜೀ, ಜೈಲಾಲ್ ಜೀ, ಮೇಡಂ ಮೇನಕಾ)
4. ಕಥಕ್ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ತಾಳ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು: ಪಖವಾಜ್, ತಬಲಾ, ಸಾರಂಗಿ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ, ಕೊಳಲು.
5. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ನೃತ್ಯ ಶಿಲ್ಪಗಳಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
6. ನಾಟ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ (ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ).

ದೃಶ್ಯಜ್ಞಾನ-ಪತ್ರಿಕೆ

1. ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ:
  1. ಕಥಕ್ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಲಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು.
  2. ಚತುರ್ವಿಧ ಅಭಿನಯ.
  3. ನವರಸ.
  4. ಸವ್ವಸ್ವರ.
  5. ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತ.
  6. ಸಂಯುತ ಹಸ್ತ.
  7. ಶಿರೋಭೇದ.
  8. ದೃಷ್ಟಿ ಭೇದ.
  9. ಗ್ರೀವಾ ಭೇದ.
  10. ಭ್ರೂಭೇದ.
  11. ತಾಳದ ಐದು ಜಾತಿಗಳು.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ

ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ನೋಖಿಕ:

1. ಪರೀಕ್ಷಕರು ತೋರಿಸಿದ ಸಂಯುತ, ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು.

2. ಆಮದ್, ಗತ್‌ನಿಕಾಸ್, ಟುಕ್ಟಾಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ:

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಥಕ್ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶ್ಲೋಕ ಅಥವಾ ಪದವನ್ನು ಅದರ ರಾಗದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಲೆಹರಾ ಅಥವಾ ನಗಮಾವನ್ನು ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

ನೃತ್ಯ:

1. ನೃತ್ಯದ ಮೂಲಭೂತ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಹ ಶಾರೀರಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು: ಭಾವಭಂಗಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ (ತಿರುಗುವಿಕೆ) ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಶಾರೀರಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು.
2. ತತ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಯಗಳು, ಬೋಲ್-ಬಾಂಟ್, ಟುಕ್ಟಾಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು.
3. ಥಾಟ್, ಆಮದ್, ಗತ್ ಇವುಗಳನ್ನು ನರ್ತಿಸುವಾಗ ಬಳಸುವ ಕಣ್ಣು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೈಗಳ ಚಲನೆ.
4. ವಂದನ ಮತ್ತು ರಂಗಮಂಚದ ನಮಸ್ಕಾರ, ಎರಡು ಆಮದ್‌ಗಳು, ನಾಲ್ಕು ತೋಡಾಗಳು, ಎರಡು ಪರನ್‌ಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಚಕ್ರಧಾರಿ ತೋಡಾಗಳು, 1ನಟುವರಿ ಟುಕ್ಟಾ ಎರಡು ಕವಿತ (ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೀನ್ ತಾಳದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.).
5. ರಘುಂಪ ತಾಳದ ಜ್ಞಾನ. ಸಮ, ಖಾಲಿ, ಮಾತ್ರಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅದರ ಮೂಲಭೂತ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
ಒಂದು ಸರಳ ತತ್‌ಕಾರ್,
ಒಂದು ಸಲಾಮಿ ಅಥವಾ ರಂಗ್‌ಮಂಚ್ ನಮಸ್ಕಾರ.
ನಾಲ್ಕು ಸರಳ ತೋಡಾಗಳು,
ಎರಡು ಸರಳ ಪರನ್‌ಗಳು.
6. **ಗತ್‌ನಿಕಾಸ್:** ಸರಳಗತ್, ಮಟಕಿ,ಮುಕುಟ, ಬಾಂಸುರಿ, ಫುಂಗಟ್, ತೀನ್ ತಾಳದಲ್ಲಿ
ಗತ್‌ಭಾವ್: ಪನಿಹಾರಿ ಅಥವಾ ಪನ್‌ಘಟ್ (ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ), ಮಾಖನ್ ಬೋರಿ (ಬಾಲಕರಿಗೆ) ತೀನ್‌ತಾಳದಲ್ಲಿ
ಭಾವನೃತ್ಯ: ಒಂದು ಭಜನ-ಕೆಹರ್ವಾ ಅಥವಾ ದಾದ್ರದಲ್ಲಿ. ಒಂದು ಸರಳ ಠುಮ್ರಿ ತೀನ್ ತಾಳದಲ್ಲಿ.

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ (ಸೀನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಜ್ಞಾನ.
ಭರತ (ಭಾವ, ರಾಗ, ತಾಳ), ತಾಂಡವ ಮತ್ತು ಲಾಸ್ಯ, ತೋಡ ಮತ್ತು ಟುಕ್ಡಾ, ತಿಹಾಯಿ, ಪರನ್, ನೃತ್ಯ ನೃತ್ಯ, ನಾಟ್ಯ, ರೇಚಕ, ದೇಶಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗೀಪದ್ಧತಿ, ಅಂಗ, ರಂಗಪ್ರವೇಶ.
2. ಚತುರ್ವಿಧ ಅಭಿನಯ (ಆಂಗಿಕ, ವಾಚಿಕ, ಆಹಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವಿಕ) ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.
3. ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು, ಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು, ನೃತ್ಯ ಹಸ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು.
4. ಕಥಕ್ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತು ಇಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗೀತ.
5. ಕೆಳಗಿನ ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು:
ಆಮದ್, ಟುಕ್ಡಾ ಧ್ರುವದ್, ಉಮರಿ ಮತ್ತು ತರಾನಾ.
6. ಕಥಕ್ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳ ಜ್ಞಾನ:
1. ಸ್ಥಾನಕ (ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವ ಭಂಗಿ)
2. ಉತ್‌ವವನ.
3. ಚ್ರಮರಿ (ಚಕ್ರ)
4. ಪಾದಚಾರಿ (ಕಾಲಿನ ಚಲನೆ).
7. ನಟರಾಜಮೂರ್ತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿವರಗಳು ಅಥವಾ ರಾಸಲೀಲೆಯ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿರುವ ತತ್ವ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಕಥಕ್ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ವೇಶಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ.
2. ಕಥಕ್ ನೃತ್ಯದ ಆರಂಭ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇಂದಿನವರೆಗೆ.
3. ಭಾರತದ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ (ಭರತನಾಟ್ಯ, ಕಥಕ್, ಕಥಕಳಿ, ಮಣಿಪುರಿ, ಒಡಿಸ್ಸಿ ಮತ್ತು ಕೊಚಿಪುಡಿ).
4. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿನ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯ.
5. ತಾಳಗಳ ಜ್ಞಾನ: ತೀನ್ ತಾಳ್,
ಝುಪ್‌ತಾಳ್,
ಏಕತಾಳ್,
ಧಮಾರ್ ಇವುಗಳ ಸರಳ ಹಾಗೂ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಗ.

(ತತ್ಕಾರ್ ಮತ್ತು ಟುಕ್ಟಾಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪ್ರಭೇದ)

6. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಥಕ್ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲೆಹರಾ ಅಥವಾ ನಗ್ಮ ಮತ್ತು ಕಥಕ್ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹತ್ತು ರಾಗಗಳು (ಯಮನ್, ಗಾರಾ, ಭೈರವಿ, ಸಾರಂಗ, ಚಂದ್ರಕೌಂಸ್, ದೇಸ್, ಪೀಲು, ಖಿಮಾಜ್, ಕಾಪಿ, ದರ್ಬಾರಿ ಅಥವಾ ವಸಂತ).
7. ವಾಜೇದ್ ಆಲಿಶಾ, ಕಾಲ್ವಾ ಮಹರಾಜ್, ಬಿಂದಾದಿನ್ ಮಹಾರಾಜ್, ಮಹಾರಾಜ್ ಚಕ್ರಧಾರಿಸಿಂಗ್ ಇವರ ಕೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ

ಪತ್ರಿಕೆ-1

ಮೌಖಿಕ:

1. ಅಸಂಯುತ, ಸಂಯುತ ಮತ್ತು ದೇವತಾ ಹಸ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿವಿಧೋಗ.
2. ತಾಳಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅಂಗ.

ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ:

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಟುಕ್ಟಾ ಪರನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮ್, ಖಾಲಿ, ತಾಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ತಾಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಒಂದು ಠುಮ್ರಿ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಧ್ರುಪದನ್ನು ಶ್ರುತಿ ಸಹಿತ ತಾಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಡಬೇಕು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

ನೃತ್ಯ:

1. ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಆಸನಗಳು, ಮೂಲಭೂತ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಹ ಶಾರೀರಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು: ಪದ್ಮಾಸನ, ಆಬದ್ಧ ಪದ್ಮಾಸನ, ತ್ರಿಕೋಣಾಸನ, ವೃಕ್ಷಾಸನ, ಮಂಡುಕಾಸನ, ಭುಜಂಗಾಸನ.
2. ಎಲ್ಲಾ ಟುಕ್ಟಾ ಮತ್ತು ಪರನ್‌ಗಳನ್ನು ಮೂರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು: 10 ಟುಕ್ಟಾ, 10 ಪರನ್‌ಗಳು.
3. ಎರಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಾಳಗಳನ್ನು ಕಲಿಯತಕ್ಕದ್ದು-ಏಕತಾಳ (ತ್ರಿಶ್ರಜಾತಿ) ಝಪ್‌ತಾಳ್ (ಖಂಡಜಾತಿ) ಈ ತಾಳಗಳ ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಕಾರಗಳನ್ನು, ಒಂದು ಆಮದ, ನಾಲ್ಕು ತೋಡಾಗಳು, ಒಂದು ಫಾಟ್, ಎರಡು ಪರನ್, ಎರಡು ತಿಹಾಯ್ ಇವುಗಳನ್ನು ನೃತ್ಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ಧಮಾರ್ ತಾಳದಲ್ಲಿ ಫಾಟ್, ಆಮದ್, ಪರನ್ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
5. ಒಂದು ತರಾನಾ- ಏಕತಾಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು.
6. ಗತ್ ಭಾವ: ಮಹಾಭಾರತದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ದ್ರೌಪದೀ

ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ, ಗೀತೋಪದೇಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಭಾಗವತದ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಕಂಸವಧಾ ಮತ್ತು ಕಾಳೀಯ ದಮನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸುವುದು.

ಪತ್ರಿಕೆ-3

1. ಒಂದು ಚತುರಂಗ (ತೀನ್ ತಾಳದಲ್ಲಿ) ಅಥವಾ ತಾಲ್ ಮಾಲಾ.
2. ಇಬ್ಬರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಯಿಕೆಯರನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಎರಡು ಕುತುಬಿ.
3. ಒಂದು ದಾದ್ರಾ.
4. ಒಂದು ಕವಿತಾ-ರಾಸಲೀಲೆ ಅಥವಾ ಕಾಲಿಯಾ ದಮನ್.
5. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ ರಚನೆ.
6. ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಗ ಹಾಗೂ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಾರಾನಾಗಳು (ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ತಿರುವಟ್ (ತೀನ್ ತಾಳದಲ್ಲಿ).

ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ವ (ಪ್ರಿ-ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸ್)

ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಕೆಳಗಿನ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ವಿವರವಾದ ಜ್ಞಾನ: ಅಂಗ, ಪ್ರತ್ಯಂಗ, ಉಪಾಂಗ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ಸ್ಥಾನಕ, ಚಾರಿ, ಮಂಡಲ, ಉತ್ಪನ್ನ, ಭ್ರಮರಿ, ಗತಿ, ಕರಣ, ಅಂಗಪಾರ, ನಾಟ್ಯಧರ್ಮ, ಲೋಕಧರ್ಮ, ಭಾವ, ರಸ, ತಿಹಾಯ್ (ಮುಕ್ತಾಯ).
2. ಧಾಟಿ, ಆಮದ, ಟುಕ್ಟಾ, ಅವುಗಳ ಅಂಗಗಳು (ಸ್ಥಾನಕ, ಚಲನ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಹಸ್ತ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ವಿಂಗಡಣಾ ಕ್ರಮಗಳು).
3. ಚತುರ್ವಿಧ ಅಭಿನಯಗಳ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆ (ಅಭಿನಯ ದರ್ಪಣದಂತೆ).
4. ರಸ, ಭಾವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಂಗಡಣಾ ಕ್ರಮಗಳು (ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ).
5. ನಾಯಿಕಾ ಮತ್ತು ನಾಯಕ ಭಾವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸ (ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ದಶರೂಪಕದಂತೆ).
6. ನಾಟ್ಯ- ಪಾತ್ರ ಗುಣದೋಷಗಳು.
7. ನಾಟ್ಯದ ಪೂರ್ವರಂಗ ಮತ್ತು ನಾಟ್ಯ ಗ್ರಹಗಳ ವಿವರವಾದ ಪರಿಚಯ (ಭರತನ ನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ).

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ನೃತ್ಯ ನಾಟಕಗಳು, ಗೇಯ ನಾಟಕಗಳು, ಭಾಗವತ ಮೇಳ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಮತ್ತು ಕೊರವಂಜಿ ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯ.

2. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ.
3. ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
4. ರಂಗಭೂಮಿಯ ಉಚಿತ ಅಲಂಕಾರ, ಅದರ ಸಿದ್ಧತೆ, ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು (ಡ್ವನಿ, ದೀಪ, ತೆರೆ ಮತ್ತು ವೇಷ ಭೂಷಣದ ಬಣ್ಣ ಇವುಗಳ ಅರಿವು).
5. ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಶಿಲ್ಪ ಭಂಗಿಗಳು ಮತ್ತು 108ಕರಣಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
6. ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತತ್, ಸುಷಿರ ಮತ್ತು ಅವನದ್ದ (ತಂತಿ, ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ತಾಡನ) ವಾದ್ಯಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
7. ನೃತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಅವುಗಳ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತೃಗಳ ಪೂರ್ಣ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ:ಪತ್ರಿಕೆ-1

ಮಾಖಿಕ:

1. ದೇವತಾ ಹಸ್ತಗಳು, ನವಗ್ರಹ ಹಸ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಂಧವ್ಯ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿನ್ಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದು. 4ಮುಖ್ಯ ತಾಳಗಳ ಸಮ, ಖಾಲಿ, ಜಾತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.
2. ಆಮದ, ಪರನ, ಟುಕ್ಡಾಗಳು ಮತ್ತು ತಿಹಾಯಿಗಳು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಡಂತ (ನಟುವಾಂಗ) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ:

1. ಒಂದು ಠುಮರಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಅಷ್ಟಪದಿಯನ್ನು ಹಾಡುವುದು.
ಅಥವಾ
ಸಂಗೀತದ ಹಿಮ್ಮೆಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ಧಮಾರಿನಲ್ಲಿ ರಚನೆಯನ್ನು ಹಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದಾದರೂ ತಾಳಕ್ಕೆ ಟುಕ್ಡಾಗಳು, ತಿಹಾಯ್‌ಯೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಎರಡು ಆಮದ, ಎರಡು ಟುಕ್ಡಾ, ಎರಡು ಪರನ್‌ಗಳು, ತೀನ್‌ತಾಳ, ರುಪತಾಳ ಮತ್ತು ಧಮಾರತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುವ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಪಂಚಮ ಸವಾರಿಕಾಲವನ್ನು ಕಲಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಒಂದು ಥಾಟ, ಒಂದು ಆಮದ,

ನಾಲ್ಕು ತೋಡಾಗಳು, ಎರಡು ಪರನ್, ಎರಡು ತಿಹಾಯ್, ತತ್‌ಕಾರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

3. ಒಂದು ಚತುರಂಗ ಅಥವಾ ಧಮಾರ ತಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಟುಕ್ಡಾ ನಾಲ್ಕು ಪರನ್ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ತತ್‌ಕಾರ-ಲಡಿಗಳು.
4. ಒಂದು ಠುಮರಿ (ಹಿಂದೆ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು).
5. ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗತ್ ಭಾವಗಳು (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ), ರಾಮಾಯಣದಿಂದ ಆರಿಸತಕ್ಕದ್ದು-ಸೀತಾಹರಣ, ಜಟಾಯು ಮೋಕ್ಷ.
6. ಒಂದು ಭಜನ್-ಸೂರದಾಸ ಅಥವಾ ಮೀರಾ ಅವರ ಪದದ ಮೇಲೆ ಅಭಿನಯ.
7. ಒಂದು ದಾದ್ರಾ (ಜಾವಳಿ)
8. ಒಂದು ತರಾನಾ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರಾಗ, ತಾಳದಲ್ಲಿ)
9. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಕಥಕ್‌ನಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ.

ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ (ಪ್ರೊಫಿಷಿಯನ್ಸ್ ಫೈನಲ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳ, ನಾಟಕಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
2. ಶಿವನ ಸಪ್ತ ತಾಂಡವಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
3. ದಶಾವತಾರ ಹಸ್ತಗಳು, ಬಾಂಧವ್ಯ ಮತ್ತು ನವಗ್ರಹ ಹಸ್ತಗಳ ವಿಶೇಷ ಪರಿಚಯ (ಅಭಿನಯ ದರ್ಪಣದಂತೆ)
4. ಶಿರೋಭೇದ, ಗ್ರೀವಾಭೇದ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ಭೇದ ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿನಿಯೋಗ.
5. ಕಥಕ್ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಗಗಳು (10 ರಾಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು): ಕೇದಾರ, ಬಸಂತ, ಮಲಹಾರ, ಪುರ್ಯಾ, ಭೈರವಿ, ದರ್ಬಾರಿ, ಖಮಾಜ್, ಪೀಲು, ಮಾಲಕೌಂಸ್, ಹಿಂದೋಲ್.
6. ಲಕ್ಷೋ ಮತ್ತು ಜಯಪುರ ಘರಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿವರಣೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಅ)

1. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ, ಬೆಳವಣಿಗೆ.
2. ಸಮಕಾಲೀನ ನೃತ್ಯಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು.
3. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರು ಮತ್ತು ಗುರುಗಳ ಪರಂಪರೆ, ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2(ಬಿ)

1. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಲೆಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ.
2. ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನೃತ್ಯಗಳು-ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
3. ಭಾರತೀಯ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ನಾಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನೃತ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ (ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಪದ್ಧತಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು)ದ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ: ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಒಂದು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ-ವಂದನಾ.
2. ಅಷ್ಟಮಂಗಲ-ತಾಳ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ. ಆಮದ್, ಗತ್, ಟುಕ್ವಾ, ಪರನ್, ತತ್‌ಕಾರ.
3. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಯಿಕಾ ಭಾವವುಳ್ಳ ಎರಡು ಪದಗಳು (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ)
4. ಅಷ್ಟಪದಿ-ಒಂದು ಸರ್ಗ.
5. ನವರಸ ಅಭಿನಯ.
6. ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳು (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ).
7. ಒಂದು ಶಿವಪರನ್ ಅಥವಾ ಗಣೇಶಪರನ್ (ತ್ರಿತಾಲದಲ್ಲಿ)
8. ಒಂದು ಉಮರಿ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ).
9. ಒಂದು ಧ್ರುಪದ್ ನರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
10. ಮಹಾರಾಜ ಬಿಂಧಾದೀನರ ಕೃತಿ ಅಥವಾ ಜಯದೇವ ಕವಿಯ ಒಂದು ಅಷ್ಟಪದಿಯ ಅಭಿನಯ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ-1)

ನೃತ್ಯಪ್ರದರ್ಶನ:

1. ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ.
2. ಒಂದು ತಿರ್ಪಟ ಅಥವಾ ಗತಭಾವ-ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿನ 'ದ್ರೌಪದಿ ಚೇರ ಹರನ್' ಅಥವಾ 'ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾ'ದಿಂದ ಹೋರಿ ಅಥವಾ ಕಾಲಿಯ ಮರ್ದನ.
3. ರೂಪಕ ತಾಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಚನೆ.
4. ನಾಯಿಕಾ ಭಾವವುಳ್ಳ ಒಂದು ಪದ.
5. ಅಷ್ಟಪದಿ-(ಒಂದು ಸರ್ಗ-ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ)
6. ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಯ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ)
7. ಒಂದು ತರಾನಾ (ಹಿಂದೆ ಕಲಿತಿರುವುದಲ್ಲದೆ-ಬೇರೆ ರಾಗದಲ್ಲಿ).

ಪತ್ರಕೆ-2 (ಭಾಗ- II)

ಮೂಖಿಕ:

1. ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದಾದರೂ ತಾಳಕ್ಕೆ ಟುಕ್ಡಾ ಮತ್ತು ತಿಹಾಯ್‌ಗಳನ್ನು ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ರಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
2. ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಗೇಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
3. ಒಂದು ರಸೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಭಾವ, ವಿಭಾವ, ಅನುಭಾವ, ಸಂಚಾರಿ ಭಾವಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
4. ನಾಯಿಕಾ ಮತ್ತು ನಾಯಕ ಭಾವವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
5. ಕಥಾ ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿನಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

(19ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)

ಕಥೆಗಳಿ
ವಿಷಯ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತ (ಜೂನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ-ಪತ್ರಿಕೆ

1. ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
2. ಸಭಾಲಕ್ಷಣ, ಪಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶ, ಪಾತ್ರ ಲಕ್ಷಣ, ನಾಟ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
3. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಗುರುಗಳು ಹಾಗೂ ನರ್ತಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
4. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ತಾಳವಾದ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
5. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ-ಕಥಾರೂಪದಲ್ಲಿ
6. (ಅ) ಸಾರೀನೃತ್ಯ (ಬಿ) ಪಂತಡಿ ನೃತ್ಯ (ಸಿ) ಪೂಜಾನೃತ್ಯ ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ದೃಶ್ಯಜ್ಞಾನ ಪತ್ರಿಕೆ

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ-ಹೆಸರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ.

ನೃತ್ಯ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟ್ಯ, ಕಲರಿ, ಅಸಂಯುತ, ಹಾಗೂ ಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು, ಶಿರೋಭೇದ, ದೃಷ್ಟಿಭೇದ, ಭ್ರೋಭೇದ, ಗ್ರೀವಾಭೇದ, ನವರಸಗಳು, ಸಪ್ತತಾಳಗಳು, ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳು ಹಾಗೂ ಅಡವುಗಳು.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ... ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ನೃತ್ಯದ ಮೂಲಭೂತ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಹ ಶಾರೀರಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು (ಸುಮಾರು 50 ತಿಳಿದಿರಬೇಕು).
2. ನೃತ್ಯದ ಮೂಲಭೂತ ಚಲನೆಗಳು.
3. ಕುತ್ತಿಗೆ, ತಲೆ, ಹುಬ್ಬು, ಹಾಗೂ ಕಣ್ಣುಗಳ ಚಲನೆಗಳು-ಅಭಿನಯ ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ
4. ಚೆಂಬಡ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಳಗಳನ್ನು ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸುವುದು.
5. ಕಲರಿ ಅಭ್ಯಾಸ-ಚೊಲ್ಲಿಯಾಟ್ಟಂ

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಅ) ಸಾರೀನೃತ್ಯ, ಆ) ಪೂಜಾನೃತ್ಯ,
2. ನೃತ್ಯದ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
3. ಕಲಾಶಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ.

4. ದೃಷ್ಟಿ, ಗ್ರೀವ, ಶಿರೋಧ ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರದರ್ಶನ.

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತ (ಸೀನಿಯರ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ-ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಜ್ಞಾನ: ಕಲಾಶಂ, ರಸ, ಚೌಕ, ತೆರೆನೋಕ್ಕು.
2. ಚತುರ್ವಿಧ ಅಭಿನಯ.
3. ಕಥಕಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಕಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
4. ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳು, ತಿರನ್ನೋಟಂ, ಪಂತಡಿ, ಸಂಯುತ, ಅಸಂಯುತ ಹಸ್ತಗಳು, ಕಥಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಕರಣಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ.
5. ಕಥಕಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ನೃತ್ಯ ಹಸ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿನಿಯೋಗ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಕಥಕಳಿಯ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ.
2. ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಗಳು.
3. ಕೋಲಾಟ, ಕೈಕೊಟ್ಟಿಕಳಿ, ಕುಮ್ಮಿ ಓಟ್ಟಂ ತುಲ್ಲಾಲ್ ಹಾಗೂ ಕೂಡಿಯಾಟ್ಟಂ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
4. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯದ ವೇಷಭೂಷಣಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
5. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂಗೀತದ ಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕುಮ್ಮಿ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ::ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಹಸ್ತಗಳ ವಿನಿಯೋಗ.
2. ಕೆಳಕಂಡ ತಾಳಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು: ಚೆಂಬಡ, ಆದಿತಾಳ, ಅಡಂದ, ಮೂರು ಕಾಲ ಹಾಗೂ ಗತಿಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ.
3. ಕೆಳಗಿನ ರಾಗಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು: ಸಾವೇರಿ, ಕಾಂಭೋದಿ, ಶಂಕರಾಭರಣ, ಶ್ರೀರಾಗ, ಭೈರವಿ, ನಾಟ, ಮಧ್ಯಮಾವತಿ, ಮುಖಾರಿ, ತೋಡಿ, ಆಹಿರಿ, ಹಾಗೂ ಖರಹರಪ್ರಿಯ.
4. ನರ್ತಿಸುವ ಎಲ್ಲ ನೃತ್ಯ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ನೃತ್ಯ ಚಲನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷಿಪ್ರಕರವಾದ ಶಾರೀರಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಹಾಗೂ ಅಡವುಗಳು.

2. ಪಾದವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾಶ.
3. ನವರಸಾಭಿನಯ, ಸಂಚಾರಿ ಭಾವಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ.
4. ಅಷ್ಟ ಕಲಾಶ

ಪತ್ರಿಕೆ-3

1. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಥಕಳಿ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು 4 ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು.
  2. ಪಚ್ಚಿ, ಕತ್ತಿ, ತಾಡಿ, ಮಿನಕ್ಕು, ಕರಿ ಇವುಗಳ ವಿವರಣೆ.
  3. ಮಯೂರ ನೃತ್ಯ, ಕಿರಾತಾರ್ಜುನ ನೃತ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯ.
  4. ಕೈಕೊಟ್ಟುಕಳಿ ಅಥವಾ ತಿರುವಾದೂರಿಕಳಿ.
  5. ಮೇಲಿನ ನೃತ್ಯಗಳ ಪದ್ಯ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿಲಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
- ಪೂತನಾನೃತ್ಯದ ಅಭಿನಯ

ವಿದ್ಯತ್ ಪೂರ್ವ (ಪ್ರಶ್ನೆಫಿಷಿಯನ್ಸ್)

ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ::ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಜ್ಞಾನ.
2. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿವಿಧ ತಾಳಗಳ ಪೂರ್ಣ ಅಭ್ಯಾಸ, ಅವುಗಳ ಅಂಗ, ಪಂಚಗತಿಗಳು, ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ನಿರೂಪಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
3. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಸ್ತಗಳ ಕೂಲಂಕುಷವಾದ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸ-ಅವುಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ.
4. ಕಥಕಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ರಸ ಮತ್ತು ಭಾವಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶೇಷಾಭ್ಯಾಸ (ಸೂತ್ರ, ವಿಂಗಡಣಾಕ್ರಮ, ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧ).
2. ನಾಯಿಕಾ-ನಾಯಕ ಭಾವಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸ-ಕಥಕಳಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ
3. ನಾಟ್ಯಪ್ರಾತ್ರ: ಗುಣ ಹಾಗೂ ಗುರು ಲಕ್ಷಣ.
4. ಹಸ್ತ ಸಂಚಾರಿ.
5. ಕಥಕಳಿಯಲ್ಲಿ ನವರಸಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ::ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ತೋಡಯಂ
2. ಪುರಪ್ಪಾಡು
3. ವೀರ ಪಾತ್ರಗಳು (ಚೋಗನ್ನಡಿ)
4. ಕುಚೇಲ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಕುಚೇಲನ ಅಭಿನಯ
5. ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾತ್ರ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2

1. ಕೃಷ್ಣನ್ನಾಟ್ಯಂ, ರಾಮನ್ನಾಟ್ಯಂ
2. ಕಲ್ಯಾಣ ಸೌಗಂಧಿಕಾ ಅಥವಾ ನಳಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾಗದ ಪಾತ್ರವೊಂದನ್ನು ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಅಭಿನಯಿಸಬೇಕು.
3. ಕ್ರೀಮ್‌ವಾರ್ ಪದ; ಲವ=ಕುಶ ಚರಿತನಲ್ಲಿ ಹನುಮಾನ್ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿನಯ.

ವಿದ್ವತ್ ಅಂತಿಮ (ಪ್ರೊಫೆಷಿಯನ್ನು ಫೈನಲ್)

ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಕಥಕಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸ, ಕಥಕಳಿ ಪ್ರದರ್ಶನದ ವಿವಿಧ ಅಂಗಗಳು.
2. ನೃತ್ಯ ನಾಟಕಗಳು, ಗೇಯನಾಟಕಗಳು, ಭಾಗವತಮೇಳ, ಮೋಹಿನಿ ಅಟ್ಟಂ ಕೂಚು ಸೀದಂಗನ್ ತುಳ್ಳಲ್, ಪರೆಯನ್ ತುಳ್ಳಲ್.
3. ಕಥಕಳಿ ನೃತ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇಂದಿನವರೆಗೆ. (ತೆಂಕನ್-ವಡಗನ್)
4. ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ನೃತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ-ಇವುಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ-ನಂಗಿಯಾರ್ ಕೂತ್ತು, ಒಟ್ಟಂತೂಲ್ಲಾಲ್, ಚಾಕಿಯಾರ್ ಕೂತ್ತು ಕಳರಿ ಫೈಟ್

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಅ)

1. ಬಾಲಿವಿಜಯಂ ನೃತ್ಯ ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸ.
2. ರಂಗಭೂಮಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ವಿನ್ಯಾಸದ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
3. ಕಥಕಳಿ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ-ತತ- ಸುಷಿರ ಮತ್ತು ಅವನದ್ದ ವಾದ್ಯಗಳು ಇವುಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಆ)

1. ಲಾನ್ಸಿ ವಾರಿಯಾರ್, ಇರಿಯಮ್ಮನ್ ತಂಬಿ, ಶಂಕರಾನಿ ಪೋತಿ, ಕೊಟ್ಟಾರ್ ತಂಬುರಾರ್, ಎಡಪಳ್ಳಿರಾಜ, ಕುಂಜನ್ ನಂಬಿಯಾರ್. ಸ್ವಾತಿ ತಿರುನಾಳ್,

ಮಹಾಕವಿ ವಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಪಿನಾಥ್, ಕುಂಜು ಕುರುಪ್, ಕುಂಜುನ್ನಾಯರ್
ಈ ಮಹಾನ್ ಗುರುಗಳ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ.

2. ಶುದ್ಧಮದ್ದಳ, ಎಲ್ಲತ್ತಾಳಂ, ಚೀಂಗಲ ಹಾಗೂ ಚಂಡೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ.
3. ಕೆಳಕಂಡ 15 ರಾಗಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು:
ಯದುಕುಲ ಕಾಂಬೋದಿ, ಕೇದಾರ, ಧನ್ಯಾಸಿ, ಸುರುಟಿ, ಕುರಂಜಿ, ಜಂಜೂಟಿ,
ಆರಭಿ, ಪುನ್ನಾಗವರಾಳಿ, ನಾಟಕುರಂಜಿ, ಆನಂದ ಭೈರವಿ, ಬಿಲಹರಿ,
ಪಂತುವರಾಳಿ, ಕಾನಡ, ಆರಭಿ.

ಪ್ರಯೋಗ ವಿಭಾಗ:ಪತ್ರಿಕೆ-1

1. ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, ಪೂತನಾ ಮೋಕ್ಷ ಇವುಗಳ ಪಾತ್ರ ಅಭಿನಯ
2. ವ್ಯಾಧನೃತ್ಯ, ಪಾಂಚಾಲಿ ಶಪಥಂ ಪಾತ್ರಗಳ ಅಭಿನಯಗಳು.

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ-1)

ನೃತ್ಯಪ್ರದರ್ಶನ:

1. ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದಾದರೂ ಕನ್ನಡ ದೇವರನಾಮಕ್ಕೆ ಭಾವರಸದೊಂದಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ ಅಭಿನಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲು ಬರಬೇಕು.
2. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನೃತ್ಯದ ಪದ್ಯಬಂಧಗಳ ಹಾಗೂ ಶೋಲ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿ, ತಾಳದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
3. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ (ಕಥಕಳಿ).

ಪತ್ರಿಕೆ-2 (ಭಾಗ-II)

ಮೌಖಿಕ:

1. ರಸಾಭಿನಯ-ಭಾವಾಭಿನಯ
2. ಕಲಿತ ಎಲ್ಲಾ ಪದಗಳ ಹಾಗೂ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಶ್ರುತಿ ತಾಳದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಲಾಶಗಳೊಂದಿಗೆ.

(19ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ)

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ

ವಿಷಯ: ವಿಶೇಷ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ತಾಳವಾದ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು 1993-94ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಡಿ 21 ಎಸ್‌ಟಿಬಿ 92, ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ 27-9-1993ರಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ತಾಳವಾದ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು 1993-94ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿ, ಅದರಂತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಂತಿಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಆದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಸಹಿ)

ಎಸ್. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ
